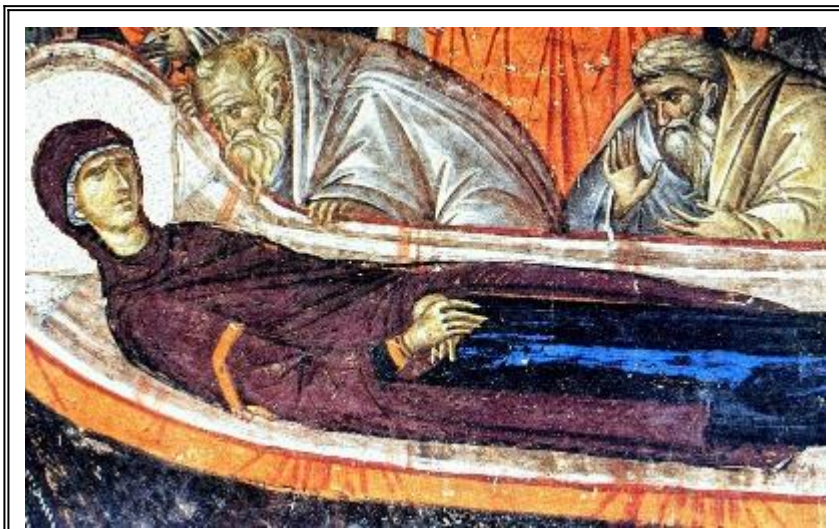

Вяра

28.08 по еретическия, †15 август по православния календар - Православен празник - Успение Богородично

Успение на нашата Пресвета Владичица Богородица и Приснодева Мария

Успение Богородично. Фрагмент от стара стенопис. Солун. Гърция

След като Господ извършил спасението на човешкия род и се възнесъл на небето, пречистата и преблагословена Дева Мария, Божията Майка и Ходатайка за нашето спасение, продължила да живее, и то не малко, сред първите християни. Изпълвала я голяма духовна радост, защото виждала как църквата Христова расте по цялата вселена и славата на Нейния Син и Бог завладява пределите на земята. В тези първи дни от живота на християнската църква се сбъднали думите, че ще я облажават всички родове - християните, които славели Христа Бога, облажавали и Неговата Пречиста Майка, която била още на земята.

Щом се изпълнили дните, наближил часът на Нейното

успение. Самата Тя желаела по-скоро да напусне тялото и да се прибере при Бога. Душата ѝ била обзета непрестанно от едно желание - да види сладостното лице на Своя Син, седящ отдясно на Небесния Отец. Горещата любов към Него превъзхождала неизмеримо любовта на серафимите. Светите очи на Божията Майка проливали потоци от сълзи и тя топло молела Господ да я вземе от тази долина на плача в горните блажени обители. Докато живяла в дома на свети Йоан Богослов на Сион, често се усамотявала на Елеонската планина, на мястото, откъдето се възнесъл на небето Нейният Син и Бог. Тук, насаме, Му възнасяла усърдните си молитви. И ето, веднъж по време на усамотена молитва, когато Божията Майка се молела да дойде по-скоро кончината ѝ и Господ да я вземе при Себе Си на небето, пред Нея застанал архангел Гавриил, който служел от първите дни на детството: той я хранел в Светая Светих, той донесъл благата вест, че ще роди Сина Божий, пазел я неотстъпно през живота на земята. С грейнало лице небесният посланик предал на Пресвета Богородица думите на Господа, които я изпълнили с радост, че скоро, след три дни, ще отиде при Христа Бога. Като възвестил на Пречистата Дева смъртния час, архангелът рекъл да не се смущава, а с радост да приеме думите му, защото те са покана за безсмъртен живот при вечния Цар на славата:

- Твоят Син и Наш Бог - казал той - заедно с архангелите и ангелите, херувимите и серафимите, и с всички небесни духове и души на праведните ще приеме Теб, Своята Майка, в Царството небесно, за да живееш и царуваш с Него във вечни векове.

В знак на тържеството на Богородица над смъртта, тоест, че телесната смърт няма да има власт над Нея, както и душевната не я засегнала, и че след като заспи за кратко в смъртта, скоро ще се пробуди, ще стане и смъртта ще си отиде като дрямка от очите, и в светлината на Господнето лице ще

види безсмъртната слава и живот, в които ще премине под радостни възгласи с духовно ликуване, архангелът връчил на Пресветата Дева райско клонче от финикова палма, което сияело със светлината на небесната благодат. Архангелът казал, че тази клонка трябвало да се носи пред пречестното и пречисто тяло на Божията Майка по време на погребението. Преблагословената се изпълнила с неизказана радост и духовен възторг, защото нямало за Нея по-радостно и приятно нещо от небесното съжителство с Нейния Син и Бог и от блаженството да съзерцава Неговия сладостен лик! Тя паднала на колене и възнесла усърдно благодарност на Своя Творец:

- Аз не бях достойна - молила се Пресвета Богородица - да Те приема, Владико, в утробата си, ако Ти Самият не бе помилвал Мене, Твоята рабиня. Аз съхраних повереното ми съкровище и затова имам дръзновение да моля Тебе, Царя на славата, да ме запазиш от геената: ако небето и ангелите треперят пред Тебе, то какво остава за създадения от пръст човек, който няма никакви заслуги, освен даруваните му по Твоята благост. Ти, Господи и Боже, си благословен во веки.

Преди да напусне живота, Пречистата Владичица пожелала да види светите апостоли, които се били пръснали за евангелска проповед по вселената. Тя се молила да не вижда в часа на кончината си княза на мрака и ужасните му слуги, а сам Нейният Син и Бог да дойде по Своего обещание и да приеме душата ѝ в светите Си ръце. Когато Нашата Владичица в коленопреклонение на Елеонската планина възнасяла пред Твореца Своите моления и благодарения, молитвата ѝ била съпроводена от чудни знамения: маслиновите дървета на Елеонската планина се покланяли като живи заедно с Нея. Щом Божията Майка прекланяла колене, дърветата се огъвали надолу, когато се изправяла, и те се изправяли. С почит, сякаш Нейни раби, те ѝ служели.

След молитвата Пресвета Богородица се върнала вкъщи и щом влязла, всичко се разтърсило от присъствието на невидимата Божия сила, която я обкръжавала, и от славата Господня, която я осиявала. Лицето, което винаги сияело от Божията благодат, повече от лицето на Моисей, говорил някога с Бога на Синай, сега греело с неизразима слава. Преблагословената Владичица започнала да се готви за кончината си. Най-напред съобщила за станалото на осиновения от Нея любим Христов ученик - Иоан, показала му сияйната райска клонка и му заръчала да я носи пред одъра. Сетне съобщила и на останалите в дома, които служели. Заповядала да изпълнят стаята с благоухания, да приготвят и запалят в нея колкото може повече светилници, да я украсят, както и одъра - с една дума да приготвят всичко необходимо за погребение. Свети Иоан Богослов веднага изпратил човек при свети Иаков, брат Господен и първи иерусалимски епископ, известил всички роднини и близки за скорошното отшествие на Божията Майка, като посочил и деня. Свети Иаков побързал да съобщи на християните, които живеели не само в Иерусалим, но и в околните градове и села, тъй че с иерусалимския епископ при Нея се събрали освен роднините и множество вярващи. Пречистата Владичица предала на всички думите, казани от архангела, за преселението ѝ на небето, и като потвърждение показала получената от благовестителя райска клонка, която сияела с небесна светлина като слънчев лъч. Като чули вестта за близката ѝ кончина, вярващите не могли да удържат сълзите си: домът ѝ се изпълнил с плач и ридания. Всички умолявали милосърдната Владичица, като своя обща Майка, да не ги оставя сиротни. Но Тя ги утешавала да не плачат, а да се радват, понеже близо до Божия престол, лице в лице със своя Син и Бог, след смъртта Си ще може да Го умолява с още по-голямо дръзновение за милосърдие и благост. Преблагословената Богородица обещала след отшествието си да не оставя сиротни не само тях, но и целия

свят: щяла да посещава света, да се интересува от нуждите му и да помага на бедстващите. Тези утешителни слова изтрили сълзите на плачещите и уталожили скръбта им. После Пречистата Владичица завещала двете си одежди на двете бедни вдовици, които получавали от Нея прехраната си и усърдно ѝ служели. Тя искала пречистото ѝ тяло да бъде погребано в Гетсиманската градина, която се намирала на Елеонската планина, недалеч от Иерусалим. Там била гробницата на праведните ѝ родители Иоаким и Ана и на обручника ѝ, свети Иосиф. Гробниците били в съседство с Иосафатовата долина, която се простирала между Иерусалим и Елеонската планина и била място за общо погребение на бедните жители на Иерусалим.

Докато давала предсмъртните си наставления, внезапно се разнесъл тътен като гръмотевица и се скупчили облаци около дома на свети Иоан Богослов - по Божие повеление ангели грабнали апостолите, които се били пръснали по земята да проповядват Евангелието, пренесли ги на облаци в Иерусалим и ги оставили на Сион пред вратите на дома, в който живеела Божията Майка. Като се видели, светите апостоли се зарадвали и се почудили:

- По каква причина Господ ни събра?

Излязъл свети Иоан Богослов, поздравил ги с радостни сълзи и им съобщил за скорошното преставяне на Пресвета Богородица. Тогава светите апостоли разбрали, че Господ ги бил събрал от краищата на света, за да присъствуват на блажената кончина на Неговата Пречиста Майка и с почит да погребат пречистото ѝ тяло. Вестта за Нейната кончина препълнила сърцата им със силна скръб. Като влезли вътре, те видели Богородица да седи на одъра с радостно лице. Апостолите я поздравили с думите:

- Благословена си Ти от Господа, сътворил небето и земята!

- Мир вам, братя, избрани от самия Господ! - отвърнала Пречистата Владичица.

Сетне ги попитала:

- Как дойдохте тук?

Светите апостоли разказали, че били грабнати, всеки от своето място, със силата на Божия Дух и на облаци пренесени на Сион. Светата Дева прославила Бога, Който чул молитвата ѝ и изпълнил съкровено то ѝ желание - да види преди кончината си светите апостоли.

- Господ ви доведе тук за утеха на душата ми, на която предстои, както изисква тленното естество, скорошна разлъка с тялото - настъпи часът, предопределен от Моя Създател - обвърнала се Тя към тях.

Те ѝ отвърнали натъжени:

- Докато беше на земята, ние, Владичице, се утешавахме, като виждахме в Тебе Самия Наш Владика и Учител, а сега, като се лишим от Твоето присъствие, как ще понесем тежката скръб, която е обзела душите ни? Ти отиваш в обителите на мира и покоя по волята на Родения от Теб, Христа Бога, и ние не можем да не се радваме на Божието решение, но заедно с това не можем да не оплакваме своето осиротяване, понеже няма да Те видим повече, Майко и Утешителко Наша.

При тези думи светите апостоли се обливали в сълзи.

- Не плачете - утешавала ги Пресвета Богородица, - не помрачавайте с вашата скръб радостта ми, приятели и Христови ученици, а се радвайте с Мен, защото отивам при Моя Син и Бог. Тялото ми, което приготвих за погребение, предайте на земята в Гетсимания, а после се върнете към възложената ви проповед на Евангелието. Ако Господ

благоволи, ще ме видите и след Моето отшествие.

Докато Божията Майка разговаряла със светите апостоли, пристигнал и избраният Божий съсъд - свети апостол Павел, който паднал пред нозете на Пресвета Богородица, възхвалявайки и облажавайки я:

- Радвай се, Майко на Живота и моя проповед. Не можах да се насладя да съзерцавам Господа Иисуса Христа тук, на земята, преди възнесението Му, но сега, като гледам Тебе, сякаш виждам Него.

С апостол Павел дошли и най-близките му ученици Дионисий Ареопагит, Иеротей и Тимотей. Присъствували и останалите от седемдесетте апостоли. Светият Дух събрал всички, за да се сподобят с благословението на Пречистата Дева Мария и с присъствието си да придадат по-голяма тържественост на погребението. Светата Владичица викала при Себе Си всеки един от светите апостоли, като възхваляла вярата и подвизите им в Христовото благовестие. На всекиго пожелавала вечно блаженство и се молела за мир в целия свят.

Настъпил петнадесетият ден на месец август. Приближавал се очакваният от всички благословен час - третият час на деня - часът на отшествието на Пресвета Богородица. В стаята горели много светилници. Светите апостоли възнасяли славословие на Бога. Пренепорочната Дева лежала на украсения одър, готвейки се за блажената кончина и очаквала пришествието на Своя възлюбен Син и Господ. Внезапно стаята се изпълнила с неизказаната светлина на Божествената слава, от която светилниците помръкнали. Онези, които се сподобили с видението, изпаднали в ужас. Видели, че таванът на стаята се разтваря и славата Господня слиза от небесата - Самият Цар на славата, Христос, с множество ангели и архангели, с небесните сили, със светите праотци и пророци,

някога предвъзвестили за Пресветата Дева, и с всички праведни души идвал при Своята Пречиста Майка. Като Го видяла да се приближава, от радост Божията Майка възкликнала:

“- Душата ми величае Господа, и духът ми се зарадва в Бога, Спасителя Мой, задето Той милостиво погледна унижеността на рабинята Си.”

И като се приповдигнала от одъра, сякаш искала да отиде да Го посрещне, Му се поклонила. Той се приближил, като я гледал с любов и казал:

- Ела, родна Моя, ела, гълъбице Моя, ела Мое драгоценно съкровище, и влез в обителите на вечния живот.

Божията Майка отвърнала с поклон:

- Благословено е името Ти, Господи на славата и Боже мой, благоволил да избереш смирената Си рабиня за служение на Твоето тайнство. Помени Ме, Царю на славата, във вечното Си царство. Ти знаеш, че с цялото си сърце Те възлюбих и опазих повереното Ми съкровище, сега приеми в мир духа ми и Ме запази от козните на тъмната сатанинска сила.

Господ я утешил с думи, пълни с любов, успокоил я да не се бои от сатанинската сила, която била победила. С любов я призовал безбоязнено да премине от земята на небето.

“- Готово е сърцето ми, Боже, (готово е сърцето ми”) - отвърнала Пресветата Дева. - “Нека ми бъде по думата ти” - казала Тя, както някога, и легнала пак на одъра.

В неописуема радост при вида на пресветлия лик на Нейния Син и Господ, препълнена с духовен възторг от любов към Него, Божията Майка предала пречистата си душа в ръцете Му. Без да изпита болка, сякаш заспала сладък сън: Този,

Когото заченала без накърняване на девството ѝ и родила без болка, приел душата ѝ от пречистото тяло. И начаса се подела дивна ангелска песен, в която, повтаряни от ангелите, радостно звучали думите на Гаврииловия поздрав към Пресветата Дева:

“- Радвай се, благодатна! Господ е с тебе; благословена си ти между жените.”

Така, с тържествено песнопение небесните чинове съпровождали пресветата душа на Божията Майка, носена от Господа в горните селения. Светите апостоли, които се удостоили с видението, с умилен поглед я изпращали, както някога Господа при възнесението от Елеонската планина. Те останали още дълго по местата си, обзети от ужас, сякаш в невяст. Като дошли на себе си, Христовите ученици се поклонили пред Господа, възнесъл със слава на небесата душата на Своята Майка и с плач наобиколили одъра на Богородица. Лицето на преблагословената Дева Мария сияело като слънце и от пречистото тяло се носело дивно благоухание, каквото на земята няма. Всички вярващи с благоговейна почит и страх целунали пречистото ѝ тяло. От честните мощи излизала сила, която освещавала и изпълвала с радост сърцата на ония, които се докосвали до тях. Болните се изцелявали: слепи проглеждали, на глухи се връщал слухът, хроми се изправяли, бесове излизали - изчезвала всяка болест само от съприкосновението с одъра на Божията Майка.

В такава атмосфера потеглила тържествената погребална процесия с Нейното пречисто тяло: начело застанали свети апостол Петър и светите апостоли Павел и Иаков, брат Божий, които заедно с останалите апостоли от дванадесетте носели одъра на Пресветата Божия Майка. Най-отпред вървял свети Иоан Богослов с райската клонка, която разпръсквала сияние. Останалите вярващи със свещи и кадила съпровождали

пречистото тяло. Всички пеели молитви за изход на душата. Свети апостол Петър започвал, а останалите стройно подемали след него Давидовия псалом: когато Израил излезе из Египет, и всеки стих завършвали с алилуия. По внушение на Светия Дух пели и други празнични и благодарствени молитви и псалми. От Сион тържественото шествие се насочило към Гетсимания, през Иерусалим. Над одъра и над съпровождащите го се появил облачен пръстен, който напомнял венец и бил озарен от необикновено светло сияние. А в облаците, на всеослушание, изпълвайки въздуха, се носело дивно ангелско пеене. Венецът останал над одъра на Божията Майка до мястото на погребението. Не замлъквала и ангелската песен. Неочаквано обаче радостното шествие, което човешкият език е безсилен да опише, се наложило да спре. Мнозина от неговярвалите в Христа иудеи, щом чули необикновеното пеене и видели тържествената процесия, излезли от къщи и се присъединили към нея: вървели с вярващите и се чудели каква слава и чест се отдават на пречестното тяло на Майката на Исуса Христа. Щом разбрали това, архиереите и книжниците изпаднали в голяма ярост. Изпратили слуги и войници, а и наговорили мнозина от народа да догонят шествието и да разгонят хората. Заповядали да убият Христовите ученици, а тялото на Божията Майка да изгорят. Когато обаче послушната надъхана тълпа, въоръжена сякаш за битка, хукнала в яростта си да догони процесията и вече я настигала, облачният пръстен внезапно се спуснал на земята и като стена обкръжил светите апостоли и останалите християни. Преследвачите чували пеенето, но не виждали никого от облака. Светите ангели, които невидимо се носели над тялото на Божията Майка и над християните, поразили със слепота злобните преследвачи: едни си удряли главите в градската стена, други опипвали зидовете и като не знаели накъде да вървят, търсели някой да им каже. В това време един иудейски свещеник на име Атоний излязъл на пътя. По

Божие повеление за още по-голяма слава на Пресветата Майка облакът се вдигнал и Атоний видял апостолите, множеството пеещи християни, които със свещи били наобиколили тялото на Приснодева Мария и се изпълнил със завист. В него пламнала някогашната злоба към Господа и той рекъл:

- Гледай с каква почит е обкръжено тялото на Тая, Която роди Измамника, разорил закона на нашите отци!

Погребална процесия на Успение Богородично. Фрагмент от стара българска стенопис. Село Старо Нагоричане, област Македония

Понеже бил много силен, той се втурнал с неистова ярост сред тълпата от християни, за да събори на земята тялото на Пречистата наша Владичица. **Когато ръцете на дръзкия свещеник се допрели до одъра, невидим ангел тутакси ги отсякъл до лактите с невеществения меч на Божието отмъщение и те увиснали като залепени за одъра, а самият Атоний паднал на земята с вик:**

- Горко ми!

Като осъзнал греха си, той започнал да се кае и казал на светите апостоли:

- Помилуйте ме, раби Христови!

Свети апостол Петър заповядал на ония, които носели тялото на Божията Майка, да спрат и рекъл на Атоний:

- **Ти получи каквото търсеше. Знай, че Бог, Господ на отмъщенията, се показва** и ние не можем да изцелим раните ти. Това може да направи само Едничък Той, Когото вие неправедно отхвърлихте, хванахте и убихте, но и Той не ще ти даде изцеление, докато не повярваш в Него с цялото си сърце и не изповядаш с устата си, че Иисус е истинният Месия, Синът Божий.

Атоний възкликнал:

- **Вярвам, че Той е предвъзвестеният от пророците Спасител на света - Христос. Ние още от начало видяхме, че Той е Божият Син, но помрачени от злоба и завист, не пожелахме открито да признаем Божието величие и без вина Го предадохме на смърт. Но по силата на Своето Божество Той възкръсна в третия ден, като посрами всички нас, които Го ненавиждахме. Ние подкупихме стражите и се опитахме да скрием Неговото възкресение, но не можахме да направим нищо, тъй като славата за това се разпръсна навред.**

Докато Атоний говорел с разкаяние за своя грях, светите апостоли и всички вярващи се радвали с радостта на ангелите за всеки каещ се грешник. Свети апостол Петър заповядал на Атоний с вяра да допре отсечените си ръце до висящите на одъра и да призове Пресвета Богородица. Той го направил и ръцете веднага се съединили и били свършено невредими. Само една червена линия около лактите останала да напомня за отсичането. Атоний паднал по очи пред одъра, кланяйки се на Родения от Пресвета Богородица Христос Бог, облажавайки и хвалейки Пречистата Негова Майка. **Той**

започнал да изрежда пророчествата от Свещеното писание, които свидетелствували както за Ней, тъй и за Христос, и всички се удивлявали на двойното чудо, като видели дивното изцеление на отсечените му ръце и слушали мъдрите слова, с които прославял Господа Иисуса и възхвалявал Богородица. Сетне се присъединил към светите апостоли и заедно с останалите тръгнал към Гетсимания. По същия начин получили изцеление и ония, които били поразени със слепота. Щом осъзнали своя грях, те дошли разкаяни, водени от придружители, докоснали се с вяра до честния одър и прогледали не само телесно, но и душевно. **Милосърдната ни Майка, Пресветата Владичица, както с раждането си донесла радост на цялата вселена, тъй и в успението си не пожелала да наскърби някого. Като блага Майка на благия Цар Тя милостиво утешила със Своите благодатни дарове и бившите си врагове.**

Но ето че светите апостоли и голямото множество християни стигнали до Гетсиманската градина. Щом свалили от плещите си одъра с пречестното тяло, сред християните отново се надигнал плач: ридаели за своето осиротяване, понеже се лишавали от такова съкровище. Когато си вземали последно сбогом, се скланяли над Пресвета Богородица и целували тялото ѝ, обливайки се в сълзи, така че едва привечер могли да го положат в гроба. Но и след като привалили грамаден камък на входа, не се отделяли от мястото, подбуждани от любов към Божиата Майка. Светите апостоли останали три денонощия при гроба на Пресвета Богородица в Гетсиманската градина, като денем и нощем пеели псалми. И през всичкото това време наоколо се носели дивните песни на небесните воинства, които възхвалявали Бога и облажавали Неговата Пречиста Майка.

По Божий промисъл един от апостолите, свети Тома, не присъствал на преславното погребение на тялото на

Пречистата Богородица. Явил се в Гетсмания едва на третия ден. Скърбял много и се съкрушавал, че не се удостоил като останалите свети апостоли с последно приветствие и благословение от Пречистата Богородица. Плакал много, че само той единствен не видял Божествената слава, дивните Божии дела и тайни, явени по време на успението и тържественото погребение на Божията Майка. Апостолите се смилили над него и решили да отворят гроба, за да може свети Тома да види поне мъртвото тяло на преблагословената Богородица, да се поклони и го целуне, за да се уталожи мъката му и се утеши в огорчението си. **Когато обаче отвалили камъка и отворили гроба, изпаднали в ужас: тялото на Божията Майка не било там, били останали само погребалните пелени, от които се носело дивно благоухание.** Светите апостоли стояли изумени, без да знаят какво да мислят! Със сълзи на очи, благоговейно, те целували погребалните повивки и се молили на Господ да им открие къде е изчезнало тялото на Пресвета Богородица. Привечер седнали малко да се подкрепят. Светите апостоли по време на хранене имали следния обичай: оставяли едно свободно място на трапезата и заделяли в чест на Христа парче хляб. След като се нахранили, възнасяли благодарност, вземали хляба, наречен дял Господен, със славословие на великото име на Пресветата Троица го поднасяли нагоре и казвали: “Господи Иисусе Христе, помагай ни!” и го изяждали като Божие благословение. Светите апостоли правели това не само когато били заедно, но и когато се намирали далеч един от друг. Сега, по време на трапезата в Гетсимания, те мислели и говорили само за едно - защо пречистото тяло на Божията Майка не било в гроба? И когато станали от трапезата и въздигнали отделения в чест на Господа дял, славейки Пресветата Троица, изведнъж чули ангелски хор. Вдигнали очи и видели във въздуха Пречистата Божия Майка в обкръжението на множество ангели. Озарявала я неописуема светлина. Тя

казала:

- Радвайте се, защото съм с вас във всички дни.

Светите апостоли, като се изпълнили с радост, вместо обичайното: “Господи Иисусе Христе, помагай ни!”, възкликнали:

- **Пресвета Богородице, помагай ни!**

Оттогава, след като сами повярвали, научили и светата Църква да вярва, че **Пречистата Божия Майка била възкресена от Своя Син на третия ден след погребението и взета с тяло на небето**. Светите апостоли се върнали на гроба, взели оставената плащаница за утешение на скърбящите и като свидетелство за възкресението на Божията Майка.

Не подобавало скинията на живота да бъде във властта на смъртта. Родилата Създателя на тварите да сподели тленната участ на всичко земно. Законодателят изпълнил дадения от Него закон - децата да почитат родителите си - Той почел Своята пренепорочна Майка като Себе Си. Както Самият Той възкръснал със слава на третия ден, тъй и Майка Си възкресил със слава на третия ден и я взел в Своите небесни селения. Това било предсказано и от свети Давид: “Застани, Господи, на мястото на Твоя покой, - Ти и ковчегът на Твоето могъщество”. Пророческите му думи се сбъднали, когато Господ възкръснал и възкресил Своята Майка. Празният гроб, изсечен в скалата, както и на Нейния Син, съществува и до днес и е предмет на благоговейна почит от страна на вярващите.

Господ специално забавил пристигането на свети Тома, за да отворят заради него гроба и така църквата да се увери във възкресението на Божията Майка, също както чрез неверието на апостола се уверила в Христовото възкресение. Така

станало успението на Пречистата и Препоблагословена Богородица, погребението на непорочното тяло, преславното ѝ възкресение и тържественото уверение, че е взета на небето с плът.

След всички тези дивни чудеса и Божии тайни светите апостоли отново на облаци се завърнали там, откъдето били взети по време на своята евангелска проповед.

Епифаний и Никифор описват душевната святост и външността на Божията Майка: “Тя винаги притежавала забележително достолепие и постоянство. Говорела много малко, само за нужното и доброто. Думите ѝ били наслада за слуха. **Към всеки се отнасяла с нужното уважение. С всеки разговаряла както трябва, без да се смее, без да се възмущава или пък да се гневи.** Била средна на ръст. Лицето ѝ било с цвят на пшеничен клас. Косите - светлоруси до златисти. Погледът жив, проникателен. Очите били с цвят на маслина. Веждите леко скосени, носът среден. Устата като цвят на роза, сладкодумна. Лицето леко продълговато. Ръцете и пръстите издължени. В Нея нямало никаква гордост. Всичко било просто, без притворство. Била чужда на високомерието, като давала в същото време пример за най-дълбоко смирение. Одеждите ѝ били прости, без каквито и да било украси, както свидетелства Нейният запазен покров - накратко - всяко нещо у Нея разкривало Божествената благодат, с която била проникната.”

Така заключават Никифор и Епифаний, говорейки за духовния и телесен образ на Пресвета Богородица по време на земния живот.

За Божията Майка, Която се намира в небесните обители и стои отдясно на Божия престол, сега могат да разказват само небесните духове и душите на праведните, предстоящи пред Богородица, които се наслаждават да съзерцават както Бога,

така и Пречистата Дева. Само те са в състояние да говорят за Нейя, както изисква светостта . Ние, като прославяме Отца, Сина и Светия Дух, Единия Бог в Троица, славословим и Неговата Пречиста Майка, прославяна и облажавана от всички родове во веки и ѝ се кланяме усърдно.

Събитията от живота на Пресвета Богородица от деня на Нейното раждане са описани в съответните празнични четива: за зачатие, рождението, въвеждането в храма, благовещението, също и в четивата за Рождество Христово и Сретение. За да бъде пълна историята на Нейния живот, след повествованието за безсмъртното успение, ще разкажем къде и как е живяла Нашата Владичица след Възнесение Христово.

В “Деяния на светите апостоли” свети евангелист Лука пише, че след отшествието на Господа на небето учениците Му се върнали от Елеонската планина в Иерусалим и в стаята (където била тайната вечеря на Христа) всички единодушно прекарвали в “молитва и моление с някои жени и с Мария, майка на Иисуса. След възнесението на Иисус Христос за учениците единствена утеха, радост в скръбта и непоколебима учителка във вярата била Богородица. Защото всички думи и дивни събития, които Божията Майка слагала в сърцето си, като се започне от радостното благовестие на Гавриил за безсеменното зачатие и нетленното рождество Христово от девическа утроба, годините на младенчество и живота Му до кръщението от Иоан - всичко това Тя разкрила пред учениците на Сина Си. С изобилните откровения на Светия Дух, Сама свидетелка на чудесата от живота на Христа до деня, когато се явил пред света, Божията Майка укрепвала вярата на апостолите. Разказвала им подробно за живота на Спасителя до Неговото кръщение. Вярващите, които били събрани в тази стая, се молили непрестанно, готвейки се да приемат даровете на изхождащия от Отца Свети Дух по обещанието на Господа. И на единадесетия ден след възнесение Господне при

слизането на Светия Дух върху апостолите във вид на огнени езици, изпратеният от Отца Утешител най-напред се спуснал върху Пречистата Дева, Която и преди била достоен Негов храм, в който пребивавал неотстъпно. Даровете на Светия Дух се излели върху Преблагословената много по-изобилно, отколкото върху светите апостоли. Както големият съд побира повече вода, тъй и Тя станала най-богатата съкровищница на даровете на Светия Дух, понеже е над апостолите, пророците и всички светии, за което говори и Църквата: “Наистина Ти, Дево чиста, превъзхождаш всички”. Ето защо вместила повече от всички даровете на Светия Дух.

Божията Майка живяла в дома на свети Иоан Богослов, който се намирал на най-високото място в Иерусалим - на планината Сион. След като на кръста Господ казал на Майка Си, сочейки Своя любим ученик: “жено, ето син ти!” И на ученика Си: “ето майка ти”, Иоан я взел при себе си и се грижел за нея като за своя майка. След слизането на Светия Дух апостолите не се разпръснали веднага по вселената за евангелска проповед, а доста време още прекарвали в Иерусалим, както се вижда от “Деяния на светите апостоли”. Там четем, че след убийството на свети първомъченик Стефан се дигнало голямо гонение срещу църквата в Иерусалим, и всички, освен апостолите, се разпръснали по страните Иудейски и Самарийски. Закриляни от Божията сила, светите апостоли прекарвали в Иерусалим около десет години, от възнесението на Господа до деня, когато цар Ирод турил ръка на някои от църквата, за да им стори зло. Наистина, в споменатия промеждутък от време те ходили и по други места. Петър и Иоан например били заедно в Самария, после Петър - в Лида, където изцелил разслабения Еней, болен от осем години, в Иопия, където възкресил умрялата Тавита, в Кесария, където кръстил Корнилий стотник, в Антиохия, където основал първия престол на своето епископство. Или

както Иаков, брат на Иоан, който ходил в Испания. После те пак се завръщали в Иерусалим. Когато започнали да проповядват, светите апостоли искали да помогнат най-напред за спасението на израилския народ. Създали и утвърдили първата църква в Иерусалим, която, както казва свети Иоан Дамаскин, е майка на всички църкви: "Радвай се, свети Сионе, майка на църквите, Божие жилище: ти пръв прие прошка за греховете." Освен това те искали, колкото може по-често да виждат Божиата Майка за поучение. Светите апостоли я почитали като наместница на Христа и гледали пречестния ѝ светъл лик като лика на Самия Христос. Като слушали Нейната блага реч, се изпълвали с неизказана духовна радост, сладките думи ги карали да забравят горчивината на бедите и нещастията. Така че мнозина от повярвалите в Христа идвали от далечни страни в Иерусалим, за да видят Божиата Майка и да чуят пълните със свята мъдрост слова. От посланието на свети Игнатий Богоносец от Антиохия до свети Иоан Богослов се вижда ясно, че славата на Христа и Неговата Пречиста Майка, която се разпространила по всички краища на вселената, привличала мнозина в Иерусалим при Пресветата Дева:

"При нас - пише той - има много жени, които искат да видят Майката на Иисус. Те постоянствуват в стремежа си да дойдат при вас и да я посетят, да паднат на гърдите на Тая, Която е кърмила Господа Иисуса, и Тя да им разкрие някои тайни. Тук Тя се слави като Божиата Майка и Дева, изпълнена с благодат и добродетелност. За Нея се говори, че е радостна в беди и гонения, не скърби при нищета и недоимък, не само че не се гневи на тия, които я обиждат, но дори ги облагодетелствува. Тя е кротка в радостта, милосърдна към бедните, като им помага, доколкото може. Твърда спрямо враждуващите срещу нашата вяра. Учителка на нашето ново благочестие и Наставница на верните във всяко добро дело. Особено много

обича смирениите и самата Тя се отнася към всички смилено. Всички, които са я видели, я превъзнасят. А колко е смирена, когато иудейските законници и фарисеи се подиграват! Хора, които заслужават пълно доверие, ни казаха, че в Мария, Майката на Иисус, поради Нейната святост, човешкото естество сякаш е съединено с ангелското естество. Всичко това поражда у нас, слушащите, безмерно желание да видим небесното, ще кажа така - дивното и пресвято чудо.”

В друго послание свети Игнатий Богоносец отново пише на свети Иоан Богослов: “Ако се появи възможност, мисля да дойда при теб, за да видя събраните в Иерусалим верни, и най-вече Майката на Иисуса: казват, че Тя е честна, приветлива и у всички предизвиква удивление, и всички искат да я видят. Пък и кой не би желал да види Девата и да беседва с Родилата истинния Бог?”

От тези послания на свети Игнатий до Иоан Богослов веднага става ясно с какво силно желание светиите се стремели да видят одушевената Божия светиня, Мария, Пречистата Дева, а сподобилите се да я съзерцават се смятали за най-щастливи. Наистина блажени били очите, които видели Нея след Христа Спасителя, и блажени били ушите, сподобили се да чуят от пречестните уста думи, възраждащи за духовен живот! Каква радост и благодат получавали!

Господ оставил на земята Своята Пречиста Майка, за да може посредством Нейното присъствие, ръководство, поучения и топли молитви към Сина и Бога войнстващата църква да се умножава и утвърждава и да израсне до дръзновението да жертва живота си за Господа. Божията Майка укрепявала всички, утешавала ги с радостта в Светия Дух и за всички се молила. Когато светите апостоли били хвърлени в тъмница, Тя с умилено сърце се молила за тях и Господ им изпратил ангел, който през нощта отворил вратата

на тъмницата и ги извел навън. Когато повели свети първомъченик Стефан на смърт, Божията Майка го следвала отдалеч. Заедно с Йоан Богослов гледала от един хълм кончината му, когато в Иосафатовата долина при потока Кедрон започнали да го замерят с камъни и усърдно се молила на Бога; молела се Господ да укрепи страдалеца и да приеме душата му в ръцете Си. Когато Савел пък пакостял на църквата, гонейки вярващите, Божията Майка се молела на Господ с такива топли сълзи за него, че хищният вълк се превърнал в кротко агне, врагът - в апостол, гонителят - в ученик и учител на вселената. Какви благодеяния само не получила първенствуващата Църква от Пречистата Богородица, както малкото дете от своята майка? Колко благодат почерпала от този непресъхващ извор? Не без Нейните грижи и благодатно влияние църквата била възпитавана, съзряла и укрепнала тъй, че и "портите адови няма да надделеят", за което самата Тя по думите на Давид се радвала като майка за децата си. Виждала как чадата на църквата непрестанно се умножават: още в началото чрез проповедта на свети апостол Петър се обърнали 3000 души, после 5000, а след това все повече и повече. Когато се завръщали от проповед на Евангелието в Иерусалим, светите апостоли също разказвали на Пресвета Богородица за разпространението на Христовата Църква по цялата вселена. Успехите на християнската проповед я изпълвали с духовна радост и я подтиквали да въздава хвала на Своя Син и Бог.

Но ето че Ирод повдигнал гонение срещу Църквата: убил с меч завърналия се от Испания Иаков, брат на Йоан, после заловил Петър и го хвърлил в тъмница с намерение и него да изпрати на подобна смърт. Тогава, след като ангел по чуден начин освободил свети Петър от тъмничните окови, се наложило и апостолите да напуснат Иерусалим, за да избягнат яростните гонения на иудеите. Преди да се пръснат по земята,

хвърлили жребий кой къде да проповядва. И за да бъде навред единомислена проповедта им и да насаждат светата вяра в Христа, светите апостоли съставили символа на вярата. Всеки тръгнал да изпълни своя жребий. В Иерусалим останал само братът Божий, свети Иаков, когото самият Господ поставил за епископ на Иерусалим. За да избягнат гоненията, заминали и свети Иоан с Божията Майка, Която го била осиновила. Напуснали Иерусалим под угрозата на яростни гонения и насилие, докато се уталожил гневът на иудеите. За да не губят време, отишли в Ефес, който се паднал по жребий на свети Иоан Богослов. Престоят на Божията Майка в Ефес се потвърждава ясно от следното: запазено е послание от отците от третия вселенски събор, заседавал в Ефес против Несторий, до константинополския клир. То съдържа следния текст: “Основоположникът на злочестивата ерес Несторий, извикан (на съд) от светите отци и епископи на събора в Ефес, където някога пребивавали свети Иоан Богослов и светата Дева, Богородица Мария, не дръзнал да се яви пред тях, уязвен от нечистата си съвест и сам себе си отлъчил. Ето защо след като бил призоваван трикратно, светият събор го осъдил справедливо и го лишил от свещен сан”. От тези думи за пребиваването на Божията Майка с евангелиста Иоан в Ефес се вижда, че Пресветата Дева наистина напуснала Иерусалим и прекарала известно време там. Тя посетила не само Ефес, но и други градове и страни, просветени със светлината на Христовото учение. Преданието разказва, че била в Антиохия при свети Игнатий Богоносец, когото известила за Своето пристигане: “ще дойда с Иоан, за да видя тебе и твоето паство.” Казват също, че Пресвета Богородица била на остров Кипър при четиридневния Лазар, който служел там като епископ, била и на Атон.

След възнесението на небето на нашия Господ Иисус Христос светите апостоли заедно с Божията Майка не се

отделяли от Сион. Тук те очаквали Утешителя, както им заповядал Господ. Той им заръчал да не напускат Иерусалим, докато не получат обещания Светий Дух. Учениците Христови хвърлили жребий, за да разберат на кого в коя страна е дадено да проповядва Божието Евангелие. Пресвета Богородица казала:

- И аз искам да участвувам в евангелската проповед и заедно с вас да изтегля Своя жребий, за да получа страната, която ще ми посочи Бог.

Според желанието на Божията Майка с благоговение и страх светите апостоли хвърлили жребий. Паднала ѝ се иверската земя. С радост Пречистата Богородица приела своя жребий и веднага след слизането на Светия Дух във вид на огнени езици искала да потегли за там, но ангел Божий ѝ казал:

- Не напускай сега Иерусалим, остани тук още известно време. Страната, която получи, ще се просвети в последните дни и Твоето владичество ще се укрепи там. Предстои Ти да се трудиш за благовестието в земя, в която ще Те изпрати Бог.

И Пречистата Богородица прекарала в Иерусалим доста време.

Четиридневният Лазар живял на остров Кипър. Свети апостол Варнава го ръкоположил там за епископ. Той имал силно желание да види Майката на Господа, Която отдавна не бил виждал, но не смеел да отиде в Иерусалим, защото се страхувал от иудеите. Като узнала това, Тя му написала послание. В него го утешавала и му нареждала да ѝ изпрати кораб, за да го посети в Кипър, но той самият да не идва заради Нея в Иерусалим. Като прочел посланието, Лазар се зарадвал безмерно и в същото време останал удивен от смирението ѝ. Без да се бави, изпратил за Нея кораб, като написал отговор на посланието. Преблагословената

Богородица заедно с любимия Христов ученик Йоан и с някои други, които благоговейно ги съпровождали, отплавала за Кипър. Но внезапно излязъл насрещен вятър, който изхвърлил кораба в едно пристанище, недалеч от Атонската планина. Това била земята, в която Божията Майка трябвало да благовести, както ѝ съобщил на времето Божият ангел. Атонската планина била препълнена с идоли: тук имало голямо капище и светилище на Аполон, където се извършвали гадания, чародейства и други бесовски събирания. Езичниците особено почитали мястото, като избрано от боговете. Стичали се тук на поклонение от цялата вселена и гадателките отговаряли на въпросите им. Но когато корабът, на който се намирала Пресвета Богородица, влязъл в пристана, всички идоли издигнали глас:

- Вие, подлъганите от Аполон, слезте от планината и идете на Климентовото пристанище, за да посрещнете Мария, Майката на великия Бог Иисус (така бесовете, които се намирали в идолите, принудени от Божията сила, против волята си известили истината, подобно на бесовете от Гергесинската страна, които някога се провикнали към Господа: “какво имаш Ти с нас, Иисусе, Сине Божий? Нима си дошъл тука да ни мъчиш преди време?”).

Народът се почудил на тези думи и побързал да слезе на морския бряг при споменатото пристанище. Като видели кораба и Божията Майка, посрещнали я с почит, а след това започнали да я разпитват:

- Кой Бог си родила? Как Му е името?

Божествените уста на Пресвета Богородица благовестили на народа подробно за Иисус Христос. Всички коленичили и се поклонили на Бога, Когото била родила, а Нея самата приели с велика почит. Като повярвали, те се кръстили, тъй като Божията Майка извършила тук много чудеса. След

покръстването оставила за наставник и учител на новопросветените един от тях, които я съпровождали, и възрадна духом, казала:

- Нека това място да ми бъде жребий по волята на Моя Син и Бог.

След тези думи Пресвета Богородица благословила народа:

- Божията благодат да пребъдва на това място и над обитателите му, които с вяра и благоговение ще пазят заповедите на Моя Син и Бог. Без тежък труд те ще имат в изобилие всичко необходимо за живот. Ще им бъде даруван небесен живот и до края на вековете милостта на Моя Син няма да отстъпи от тази земя. Аз ще бъда Застъпница и усърдна Ходатайка за нея пред Бога.

След тези думи Божията Майка отново благословила народа, качила се заедно с Йоан и с останалите на кораба и отплавала за Кипър. Лазар бил изпаднал в дълбока скръб, тъй като пътуването на Пресвета Богородица се проточило много и той се боял да не я е задържала буря. Не знаел за събитията, които по Божия воля станали на Атонската планина. С пристигането скръбта му се превърнала в радост. Тя му подарила омофор и наръкавници, които сама била ушила. Разказала му за станалото в Иерусалим и на Атон. И въздали благодарност на Бог за всичко. Като прекарала известно време в Кипър за радост и утеха на християните от кипърската църква, Божията Майка отплавала обратно за Иерусалим, оставяйки им Своето благословение.

След посещението в тези страни Пречистата Дева се завърнала в дома на свети евангелист Йоан. Всесилната Божия десница я пазела от коварството и завистта на богоубийствената синагога, която не спирала да враждува с Божия Син и вярващите в Него. В озлоблението си иудеите

нямало да пощадят Иисусовата Майка и щели да я погубят, ако особено Божие произволение не осенявало одушевления Божий Кивот, за да го запази от ръцете на неверниците. Някога след проповед в назаретската синагога разярените иудеи повели Нейния Син, Христос, нашия Бог, за да Го хвърлят от върха на хълма, но Той минал невредим помежду им: иудеите Го виждали, но не могли да сложат ръка върху Него и даже да Го докоснат, защото Божията сила ги отхвърляла назад и ги задържала, понеже още не бил настъпил часът за страданията на Сина Божий. Същото нещо Господ явил и над Своята Пречиста Майка, като осуetyвал интригите и обезсилвал замислите на иудеите против Нея: неведнъж те се опитвали да я хванат и убият след изтезания, но всичко било напразно. Сред такава страшна ненавист и враждебност Пречистата Дева живяла в Иерусалим като агне сред вълци и била като крин сред тръни, повтаряйки често думите на Своя праотец Давид, които се сбъднали върху Нея: “Господ е моя светлина и мое спасение: от кого ще се боя? Господ е крепост на моя живот, от кого ще се плаша? И полк да се опълчи против мене, няма да се уплаши сърцето ми; и война да се дигне против мене, и тогава ще се надявам”. “Да тръгна и по долината на смъртната сянка, няма да се уплаша от злото”, защото Ти, Сине и Боже Мой, си с Мене.

Свети Дионисий Ареопагит, когото свети апостол Павел обърнал към Христа в Атина и който го съпровождал неотстъпно в продължение на три години, посетил Пресвета Богородица, за да ѝ се поклони. Той имал силно желание да види Божията Майка и три години след обръщането си, с благословията на своя учител, пристигнал в Иерусалим. Щом видял Пречистата Богородица, се изпълнил с голяма духовна радост. Ето как описва своето посещение в посланието си до свети апостол Павел: “За мен, велики наш наставниче, говоря като пред Бога, беше несъмнено, че не може да съществува

друго, което да е изпълнено с такава божествена сила и дивна благодат, както Всевишният Бог; човешкият ум обаче е безсилен пред онова, което видях не само с душевните, но и с телесните си очи: очите ми видяха благообразната и превъзхождаща със светостта си всички небесни ангели всесвята Майка на Нашия Господ Иисус Христос. Беше ми дарувана благодат Божия и почит на апостолския лик, както и неизразимата благодат и милосърдие на Самата милостива Дева. Аз отново изповядвам пред Божието всемогъщество, пред благодатта на Спасителя и пред великата слава на Девата, Негова Майка, че когато с Иоан, първи сред евангелистите и пророците, който, бидейки в плът, сияе като слънце на небето, бях въведен при благообразната и Пречиста Дева, ме озари голямо божествено сияние, което просвети душата ми. В същото време усетих такова дивно благоухание, че духът и тялото ми едва успяха да понесат това проявление на славата и предвкушване на вечното блаженство. От славата и Нейната божествена благодат изнемогна сърцето и духът ми. Бог, Който бе в пречестната девическа утроба, ми е свидетел, че щях да я призная за истинен Бог и да отдам преклонение, каквото подобава само на един Бог, ако новопросветената ми душа не пазеше в себе си твоите божествени наставления и закони: никаква чест и слава на хора, прославени от Бога, не може да се сравни с блаженството, което изпитах аз, недостойният. Това посещение за мен беше време на несравнимо блаженство. Благодаря на Всевишния и преблаг мой Бог, на божествената Дева, на великия между апостолите Иоан, а също и на тебе, украшение на църквата и непобедим вожд, по чиято милост получих толкова голямо благодеяние.”

От посланието на свети Дионисий Ареопагит виждаме ясно каква божествена благодат озарявала лицето на Нашата Пречиста Владичица още докато живеела на земята, как се просвещаваха душите и каква духовна радост изпълвала

сърцата на ония, които я били видели в плът. При Нея се стичали отвсякъде множество новопросветени. Като истинска Майка, Тя ги приемала без лицеприятие, без да прави разлика, изливайки върху всички богатството на Своята благодат - изцеление на болните, здраве на слабите, утеха на скърбящите и на всички без изключение утвърждение във вярата, непоколебима надежда и божествена радост в любовта, а на грешниците - исправление.

Докато живеела в дома на свети Иоан, Пресветата Дева често посещавала местата, които Нейният възлюбен Син и Бог осветил със стъпките и с пролятата Си кръв. Ходела във Витлеем, където неизказано била родила Христос Бог, без накърнение на девството. Особено често посещавала местата, където доброволно страдал Нашият Господ. Проливала там обилни сълзи от майчинска любов и казвала:

- Тук Моят обичен Син беше бичуван, тук - увенчан с трънен венец, тук мина, понесъл кръста, тук беше разпнат.

На гроба Богородица се изпълвала с неописуема радост и възкликвала с радостни сълзи:

- А тук беше погребан и на третия ден възкръсна със слава.

Към това можем да добавим и следното съобщение. Някои от иудеите, изпълнени с ненавист, донесли на архиереите и книжниците, че Мария, Майката на Иисус, ходи всеки ден на Голгота и на гроба, където бил положен Синът Й, застава на колене, плаче и кади с тамян. Тогава те поставили там стража, която да не допуска никого от християните. Явно още в ония дни е започнал благочестивият обичай верните християни да посещават светите места, където да се покланят на Христа Бога, пострадал доброволно за нас: първа дала пример самата Богородителка, който последвали останалите свети жени и мъже. И тъй, архиереите и книжниците, изпълнени със злоба и

готови да извършат убийство, поставили стража, на която било заповядано да не допуска никого до гроба на Исуса, а Майка Му да бъде убита. Но Бог ослепил стражите, така че да не могат да я виждат, когато идва. И когато преблагословената Дева, вярна на Своя обичай, идвала на гроба, стражите не можели да видят нито Нея, нито ония, които били с Нея. След като изтекло доста време, те напуснали мястото и се кълнели пред архиереите и книжниците, че не били видели никого, който да идва на гроба на Исуса. Пресвета Богородица ходела често и на Елеонската планина, откъдето се възнесъл на небето Нашият Господ. Коленичала и целувала следите, които останали на камъка от нозете на Христа. С много сълзи се молела Господ да я вземе при Себе Си. Неизмеримо повече от свети апостол Павел желяела да се освободи и да бъде с Христа и често повтаряла думите на Давид: “кога ще дойда и се явя пред лицето Божие! Сълзите ми бяха хляб за мене денем и нощем”, кога ще видя Моя обичен Син? кога ще отида при Него, седнал отдясно на Бога Отца? Кога ще застана пред престола на Неговата слава? Кога ще се наситя да Го съзерцавам? О, пресладки Сине и Боже Мой! Време е да сториш добро на Сион, време е да помилваш Мене, Твоята Майка, Която и досега скърби в печалната долина на този свят, защото не вижда лицето Ти. Изведи душата Ми от тялото, като от тъмница. “Както кошута жадува за водни потоци, тъй и душата ми, Боже, копнее за Тебе”, за да се наслади на Твоята слава.

Понякога Пречистата Дева прекарвала доста време на Елеонската планина - в подножието се намирала Гетсиманската градина и едно неголямо владение на Зеведей, което свети Йоан получил по наследство. Тук, в Гетсиманската градина, преди Своите доброволни страдания Господ се молил с кървава пот, паднал ничком пред Небесния Отец. Тук, на същото място, възнасяла коленопреклонно топла молитва и

Неговата Пречиста Майка, като обливала земята със сълзи. И тук получила утеха от Господа чрез Неговия ангел, който я известил за скорошното представяне на небето. От него Тя получила райската финикова клонка, която свети апостол и евангелист Иоан Богослов носел пред одъра. Някои, като сардийския епископ Мелитон например, съобщават, че любимият Христов ученик бил в Ефес преди успението и от там, подобно на останалите апостоли, но по-рано от тях, бил пренесен на облак за погребението на Божията Майка. Други обаче, като Метафраст и Софроний, твърдят без колебание, че свети Иоан Богослов никога не се отлъчвал от богоблагодатната Майка, Която го осиновила, а като истински син се грижел за Нея, приютявайки я в дома си до самата кончина. Само понякога, за съвсем кратко, посещавал околните земи (както се вижда от "Деяния на светите апостоли" - заедно с апостол Петър бил в Самария), което ставало със съгласието и благословението на Божията Майка, после се завръщал незабавно при Нея в Иерусалим. А докато отсъствувал, свети Иаков, брат Божий, който никога не напускал своята епископия - Иерусалим, се грижел за Пречистата Богородица. Ако приемем становището, че Иоан Богослов, както и останалите апостоли, бил пренесен на облак, то това е станало без съмнение от някое близко до Иерусалим място.

Тържественото отбелязване на успението на Пресвета Богородица на 15 август било въведено при управлението на благочестивия император Маврикий. Като празнуваме с радост славното преставяне на Божията Майка, да прославим Родения от Нея, Който я прие със слава на небесата - Христа, Нашия Бог, с Отца и Светия Дух прославян во веки. Амин.

Тропарь, глас 1:

В рождестве девство сохранила еси, во успении мира не

оставила еси Богородице: преставилася еси к животу, Мати сущи Живота, и молитвами Твоими избавляеши от смерти души наша.

(При раждането си съхранила девството, при успението не си оставила света, Богородице. Преминала си към Живота, Майко на истинския Живот, и с твоите молитви избавяш от смърт нашите души.)

Кондак, глас 2:

В молитвах неусыпающую Богородицу, и в предстательствах непреложное упование, гроб и умерщвление не удержаста: якоже бо Живота Матерь к животу престави, во утробу вселивыйся приснодевственную.

(Неуморната в молитви Богородица и в застъпничеството - неизменно упование, гробът и смъртта не удържаха. Като майка на Живота премина към Живота, вселил се във вечнодевствена утроба.)

Величание Пресвятой Богородице в день Успения Ее

Велича́ем Тя, Пренепоро́чная Ма́ти Христа́ Бо́га на́шего, и всесла́вное сла́вим Успéние Твое́.

Молитва Пресвятой Богородице в день Успения Ее

О, Пресвята́я Богоро́дице Де́во, Влады́чице, вы́шшая Ангел и Арха́нгел и всея́ тва́ри Честне́йшая, а́нгельское вели́кое удивле́ние, проро́ческая вы́сокая про́поведь, апо́стольская пресла́вная похвало́, святи́телей изря́дное украше́ние, му́чеников кре́пкое утвержде́ние, и́ноков спаси́тельное наставле́ние, по́стников неизнемога́ющее воздержáние, де́вствующих чистото́ и сла́во, ма́терей ти́хое весéлие, младе́нцев му́дросте и наказа́ние, вдови́ц и си́рых Корми́тельнице, наги́х одея́ние, боля́щих здра́вие, плéнников

избавлѣние, по мѳрю плáвающих тишинѳ, обуреваемы
небѳрное пристáнище, блуждающих нетрудная Настáвнице,
путешествующих лѣгкое прохождѣние, труждающихся благоѣ
покоище, в бедáх сѳщих скорая Застѳпнице, обидимых Покровѣ
и прибѣжище, ненадеющихся надеяние, требующих
Помѳщнице, печальных прѳсное утешѣние, ненавидимых
любѳвное смирѣние, грѣшников спасѣние и к Богу присвоѣние,
правѳрных всех твѣрдое ограждѣние, непобѣдимое
поможѣние и заступлѣние! Тобѳю нам, Владычице, Невѣдимый
видим бысть, и Тебѣ мольбѳу приносим, Госпожѣ, грѣшнии рабѣ
Твой: О Премѣлостивая и Пречѳдная Свѣта ѳмнаго Царѣце,
рѳждшая Царя Христá, Бога нáшего, Живодавца всех, от
небѣсных слáвимая и от земных хвáлимая, áнгельский ѳме,
светозáрная звездѳ, святых Пресвятѣйшая, Владычице всех
твáрей, Боголѣпная Девѣце, Несквѣрная Невѣсто, палáто Дѳха
Пресвятаго, ѳгненный Престѳле Невѣдимаго Царя, небѣсный
кивѳте, носѣло Слѳва Бѳжия, огнеобрáзная колесниѣце,
покоище Живáго Бѳга, неизречѣнное составлѣние плѳти
Христѳвы, гнездѳ Орлá Небѣснаго, Гѳрлице Богоглáсная,
Голѳбице крѳткая, тѣхая и незлѳбивая, Мáти чадолѳбивая,
мѣлостей бѣздно, развергаѳщая тѳчу гнѣва Бѳжия,
неизмерѣмая глубинѳ, неизречѣнная тáйно, несвѣдомое чѳдо,
не рук отворѣнная Цѣркве Едѣнаго Царя всех век,
благоухáнное кадѣло, честнáя багряниѣце, Боготкáнная
порфѣро, душѣвный раѳ, живѳноснаго сада ѳтрасле, цвѣте
прекрасный, процвѣтший нам небѣсное весѣлие, грѳзде
спасѣния нáшего, чáше Царя Небѣснаго, в нѣйже растворѣся
от Дѳха Святаго винѳ неисчерпáемая благодáти, Ходáтаице
закѳна, зачáло ѳстинныя вѣры Христѳвы непоколебѣмый
стѳлпе, мечѳ ярѳсти Бѳжия на богопрѳтивных, бесѳв
устрашѣние, во бранѣх побѣждѣние, христиáн всех нелѳжная
Хранѣтельница и мира всего извѣстное спасѣние!

О, Семѣлостивая Госпожѣ, Дѣво Владычице, Богорѳдице,

услы́ши нас, моля́щихся Тебе́, и яви́ ми́лость Твою́ на люде́й Твои́х, моли́ Сы́на Своего́ изба́виться нам от всякаго зла и сохрани́ оби́тель на́шу и всяку оби́тель, и град, и страну́ ве́рных, и лю́ди, благоче́стно прибега́ющия и призыва́ющия и́мя Твое́ свято́е, от всякия напа́сти, губи́тельства, гла́да, тру́са, пото́па, огня́, мечá, наше́ствия иноплеме́нников и междоусо́бных брани, от всякия болéзни и всякаго обстоя́ния, да ни ра́нами, ни преще́нием, ни мо́ром, ни всяким пра́ведным гне́вом Бо́жиим ума́лятся рабы́ Твои́. Но соблюда́й и спаса́й ми́лостью Свое́ю, Госпоже́, за ны моля́щихся, и полéзное благорастворе́ние возду́ха во вре́мени пло́днаго приноше́ния нам да́руй. Облегчи́, возста́ви и поми́луй, Преми́лостивая Влады́чице, Богоро́дице препе́тая, во всякой бедé и нужде́ сущия́. Помяни́ рабы́ Твоя́ и не прéзри слез и воздыха́ния с на́шего, и обнови́ нас бла́гостию Своея́ ми́лости, да со благодарéнием утеша́емся, обрeтше Тя Помо́щницу. Умилосе́рдися, Госпоже́ Пречи́стая, на немощны́я лю́ди Твоя́, Наде́ждо на́ша. Разсе́янных собери́, заблудши́я на путь пра́вый наста́ви, отпа́дшия от благоче́стивыя оте́ческаго ве́ры па́ки возврати́, ста́рость поддержи́, ю́ныя вразуми́, младе́нцы воспита́й и просла́ви сла́влящия Тя, изряднее же — Це́рковь Сы́на Твоего́ соблюди́ и сохрани́ в долготу́ дней.

О, Ми́лостивая и Преми́лостивая Цари́це Небесе́ и земли́, Богоро́дице Присноде́во! Хода́тайством Твои́м поми́луй страну́ на́шу и вои́нство ея́ и вся правосла́вныя христиа́ны, сохраня́ющи их под кро́вом ми́лости Твоея́, ри́зою Твое́ю честною́ за́щити́ и моли́ из Тебе́ воплоща́гося без се́мене Христа́, Бо́га на́шего, да препоя́шет ны свы́ше си́лою на вся ви́димыя и неви́димыя враги́ на́ша. Спаси́ же и поми́луй, Госпоже́, Вели́каго Господи́на и преосвяще́нныя митрополи́ты, архиепи́скопы и епи́скопы правосла́вныя, иере́и же и диа́коны и весь при́чет церко́вный, и весь мона́шеский чин, и вся правове́рныя лю́ди, поклоня́ющияся и моля́щияся пред

честно́ю Твое́ю ико́ною. При́зри на всех нас призре́нием
ми́лостивнаго Твоего́ заступле́ния, воздвигни нас из глубины́
грехо́вныя и просвети́ о́чи серде́чныя ко зрѣнию спасѣ́ния,
ми́лостива нам бу́ди zde и на Стра́шнем Судѣ Сы́на Твоего́ о
нас умоли́, предста́вльшиися во благоче́стии от жити́я сего́ рабы́
Твоя́ в вѣчной жи́зни со Ангелы и Арха́нгелы и со все́ми
святы́ми причти́, да одесну́ю Сы́на Твоего́ Бо́га предста́нут, и
моли́твою Твое́ю сподо́би вся правосла́вныя христиа́ны со
Христо́м жи́ти и ра́дости а́нгельския в Небе́сных селе́ниях
наслажда́тися. Ты бо еси́, Госпоже́, сла́ва Небе́сных и упова́ние
земных, Ты на́ша Наде́жда и Засту́пница всех притека́ющих к
Тебе́ и Твоея́ святы́я по́мощи прося́щих. Ты Моле́бница на́ша
те́плая к Сы́ну Твоему́ и Бо́гу на́шему. Твоя́ Ма́терняя моли́тва
мно́го мо́жет на умоле́ние Влады́ки, и Твои́м предста́тельством
ко Престо́лу благода́ти Пресвяты́х и Животворя́щих Его́ Тайн
приступáти дерза́ем, а́ще и недостой́нии. Тѣмже всечестный́
о́браз Твой и руко́ю Твое́ю держа́мага Вседержи́теля ви́дяще
на ико́не, раду́емся, грѣшнии, со умилѣ́нием припада́юще, и
любо́вию сей целу́ем, ча́юще, Госпоже́, Твои́ми святы́ми
Богоприятными моли́твами дойти́ Небе́сныя безконѣ́чныя
жи́зни и непосты́дно ста́ти в день сýдный одесну́ю Сы́на Твоего́
и Бо́га на́шего, сла́вяще Его́ купно со Безнача́льным Отце́м и
Пресвяты́м, Благим, Животворя́щим и Единосу́щным Ду́хом, во
вѣки веко́в. Ами́нь.

ЧЕТИ-МИНЕНТЕ

КАНОН ПЕРВЫЙ УСПЕНИЮ ПРЕСВЯТОЙ БОГОРОДИЦЫ

глас 1

Песнь 1

Ирмос: Преукрашенная Божественною славою, священная и славная, Дево, память Твоя вся собра к веселию верныя, начинающей Мариаме, с лики и тимпаны, Твоему поющия Единородному: славно яко прославися.

Да провождают невещественнии чинове небошественное в Сион Божественное тело Твое, внезапно же стекшися апостол множество от конец, Богородице, Тебе предсташа абие, с нимиже, Чистая, Твою честную, Дево, память славим.

Победныя почести взяла еси на естество, Чистая, Бога рождши, обаче же, подобящися Творцу Твоему и Сыну, паче естества повинувешися естественным законом. Темже умерши, с Сыном встаеши, вечнующи.

Песнь 3

Ирмос: Содетельная и содержительная всех Божия Мудросте и Сило, непреклонну, недвижиму Церковь утверди, Христе, един бо еси Свят, во святых почиваяй.

Жену Тя мертвенну, но паче естества и Матерь Божию видевши, Всенепорочная, славнии апостоли ужасно прикасахуся руками славою облиставшей, яко богоприятное Селение видяще.

Постиже руце досадительныя дерзаго, усечением суд нанес, Богу сохраньшу честь одушевленному Кивоту, славою Божества, в Немже Слово плоть бысть.

Седален

Блажим Тя, вси роди, Богородице Дево, в Тя бо Невместимый Христос Бог наш вместилися благоволи. Блажени есмы и мы, предстательство Тя имуще: день бо и ночь молишися о нас и роди христианстии Твоими молитвами утверждаются. Тем, воспевающе, вопием Ти: радуйся, Благодатная, Господь с

Тобою.

Песнь 4

Ирмос: *Речи пророков и гадания воплощение проявиша от Девы Твое, Христе: сияние блистания Твоего во свет языков изыдет, и возгласит Тебе бездна с веселием: силе Твоей слава, Человеколюбче.*

Видите, людие, и чудитесь: Гора бо святая и явственная Богу в Небесных обители превышше вземлется, Небо земное в Небесное и нетленное селение вселяемо.

Жизни присносущныя и лучшия смерть Твоя бысть прехождение, Чистая, от привременныя к Божественней воистину и непреходимей преставляя Тя, Чистая, в веселии Сына зрети Твоего и Господа.

Взяшася двери Небесныя, и Ангели воспеша, и прият Христос девства Своея Матере сосуд; Херувими подъяша Тя с веселием, Серафими же славят, радующеся.

Песнь 5

Ирмос: *Божию и неизреченную доброту добродетелей Твоих, Христе, исповем: от Присносущныя бо Славы Соприсносущное и Ипостасное возсиявый Сияние, из девственных утробы сущим во тьме и сени воплощся, возсиял еси Солнце.*

Яко на облаце, Дево, апостольский лик носимъ, к Сиону от конец служить Тебе, Облаку легкому, собирашеся: от Неяже Вышний Бог сущим во тьме и сени Праведное возсия Солнце.

Труб богоприятнии языцы богословных мужей благогласнейше Богородице вопияху, исходную возглашающе песнь Духом: радуйся, нетленный Источниче Божия живоначального и спасительного всем воплощения.

Песнь 6

Ирмос: Морский пучинородный китов внутренний огонь — тридневнаго Твоего погребения проображение, егоже Иона пророк показася. Спасен бо, яко и предпослася, неврежден, вопияше: пожру Ти со гласом хваления, Господи.

Дает Тебе яже превыше естества Царь всех Бог: в рождестве бо Деву якоже сохрани, тако во гробе тело соблюде нетленно и спрослави Божественным преставлением, честь Тебе, яко Сын Матери, даруя.

Воистину Тя, яко светел свещник невестественнаго Света, кадильницу златую Божественнаго Угля, во Святая святых всели, ручку и жезл, скрижаль богописанную, ковчег святой, трапезу Слова жизни, Дево, Рождество Твое.

Кондак, глас 2

В молитвах Неусыпающую Богородицу и в предстательствах непреложное упование гроб и умерщвление не удержаста: якоже бо Живота Матерь к животу престаи во утробу Вселивыйся приснодевственную.

Икос

Огради моя помышления, Христе мой, ибо Стену мира воспети дерзаю, Чистую Матерь Твою, на столпе глагол укрепи мя и в тяжких мыслях заступи мя, Ты бо взывающим и просящим верою моления исполняеши. Ты мне убо даруй язык приносен и помысл непостыден: всякое бо даяние сияния от Тебе низпосылается, Светоподателю, во утробу вселивыйся приснодевственную.

Песнь 7

Ирмос: Безстудней ярости же и огню Божественное желание сопротивляся, огонь убо орошаше, ярости же

*смеяшеся, богодохновенною словесною преподобных
тривещанною цевницею противовещая мусикийским органом
посреди пламене: препрославленный отцев и наш Боже,
благословен еси.*

Богоделанныя скрижали Моисей, писанныя Божественным
Духом, яростию сокруши, но сего Владыка Рождшую
неврежденну в Небесныя сохрани дома ныне внутрь всели. С
Нею играюще, вопием Христу: препрославленный отцев и наш
Боже, благословен еси.

В кимвалех — усты чистыми, мусикийски же — сердцем
светлым, доброгласною трубою — высокою мыслию, Девы и
Чистыя в нарочитый избранный день преставления,
детельными плещуще руками, вопием: препрославленный
отцев и наш Боже, благословен еси.

Богомудрии, соберитесь, людие: Божия бо славы Селение от
Сиона представляется к Небесному жилищу, идеже глас чист
празднующих, глас несказанного радования, и в веселии
вопиющих Христу: препрославленный отцев и наш Боже,
благословен еси.

Песнь 8

Ирмос: *Пламень, орошающ преподобныя, злочестивыя же
попаляющ, Ангел Божий всемогущий показа отроком,
живоначальный же источник содела Богородицу, тлю
смерти и живот точащу поющим: Содетеля единого поим,
избавлении, и превозносим во вся веки.*

Глаголы последоваху Божественному Ковчегу священному
все множество Богословов в Сионе: камо идеши ныне,
Скиние,— зовуще,— Бога Живаго? Не престаи призирающи
верою поющих: Содетеля единого поем, избавлении, и
превозносим во вся веки.

Якоже, воздевши руце, исходиши, Всенепорочная, руце, имиже Бога носила еси плотию, со дерзновением, яко Мати, рекла еси к Рожденному: яже Ми дал еси, во веки сохрани, вопиющая Тебе: Содетеля единого поем, избавлении, и превозносим во вся веки.

Песнь 9

Ирмос: *Побеждаются естества уставы в Тебе, Дево Чистая: девствует бо рождество и живот предобручает смерть; по рождестве Дева и по смерти жива, спасаеши присно, Богородице, наследие Твое.*

Дивляхуся Ангельския силы, в Сионе смотряюще своего Владыку, женскую душу руками носящего, пречисто бо Рождшей сынолепно провозглашаше: гряди, Чистая, с Сыном и Богом прославлена буди.

Опрята лик апостольский богоприятное тело Твое, со страхом зряще и гласом велиим вещающе: в Небесныя дома к Сыну восходящи, спасаеши присно, Богородице, наследие Твое.

Светилен

Апостоли, от конец совокупльшеся zde, в Гефсиманийстей веси погребите тело Мое, и Ты, Сыне и Боже Мой, приими дух Мой. (Трижды)

КАНОН ВТОРОЙ УСПЕНИЮ ПРЕСВЯТОЙ БОГОРОДИЦЫ

глас 4

Песнь 1

Ирмос: *Отверзу уста моя, и наполнятся Духа, и слово отрыгну Царице Матери, и явлюся, светло торжествуя, и*

воспою, радуясь, Тоя успение.

Девы отроковицы, с Мариамиею пророчицею песнь исходную ныне воскликните: Дева бо и едина Богомати ко приятию Небесному представляется.

Достойно, яко одушевленное Тя Небо, прияша Небесная, Пречистая, Божественная селения, и предста, светло украшена, яко Невеста, Всенепорочная, Царю и Богу.

Песнь 3

Ирмос: *Твоя песнословцы, Богородице, живой и независтный Источниче, лик себе совокупльшия, духовно утверди, в Божественней памяти Твоей венцев славы сподоби.*

От мертвых чресл произведшися, естеством подобна, Чистая, исхождение разреши, рождши же сущую Жизнь, к Жизни преставися Божественней и Ипостасней.

Лик Богословов от конец, свыше же Ангел множества к Сиону идяху всесильным мановением, достодолжно, Владычице, Твоему погребению служаще.

Седален

Блажим Тя, вси роди, Богородице Дево, в Тя бо Невместимый Христос Бог наш вместится благоволи. Блажени есмы и мы, предстательство Тя имуще: день бо и ночь молишися о нас и роди христианстии Твоими молитвами утверждаются. Тем, воспевающе, вопием Ти: радуйся, Благодатная, Господь с Тобою.

Песнь 4

Ирмос: *Неизследный Божий Совет, еже от Девы воплощения Тебе, Вышняго, пророк Аввакум усмотря,*

зовяше: слава силе Твоей, Господи.

Чудо быше зрети Небо всех Царя одушевленное,
испражнения преходящее земная, яко чудна дела Твоя! Слава
силе Твоей, Господи.

Аще и непостижный Сея Плод, Имже небеса быша,
погребение прият волею, яко мертв; како погребения
отвержется неискусобратно Рождшая?

В преставлении Твоем, Мати Божия, пространнейшее тело
Твое и богоприятное ангельская воинства священными крылы
трепетом и радостию покрываху.

Песнь 5

Ирмос: *Ужасошася всяческая о честнем успении Твоем: Ты
бо, Неискусобрачная Дево, от земли преставилася еси к
вечным обителем и к безконечней жизни, всем, воспевающим
Тя, спасение подавающая.*

Да возгласят трубы богословов днесь, язык же
многовещанный человеческий ныне да восхвалит, да огласит
же воздух, безмерным сияя светом, Ангели да поют Пречистыя
Девы успение.

Сосуд подобаше избранный, пением Ти весь удивляемь,
Девике, исходен, весь освящен Богови, всем богоприятен, и
сей истинно являемый, Богородице Всепетая.

Песнь 6

Ирмос: *Божественное сие и всечестное совершающе
празднество, Богомудрии, Богоматере, приидите, руками
восплещим, от Ней рождшагося Бога славим.*

Из Тебе Жизнь возсия, ключи девства не рушивши; како убо
пречистое и живоначалное Твое тело искушения смерти

бысть причастно?

Жизни бывши храм, жизнь присносущную улучила еси: смертию бо к животу преминула еси, Яже Жизнь рождши воипостасную.

Кондак, глас 2

В молитвах Неусыпающую Богородицу и в предстательствах непреложное упование гроб и умерщвление не удержаста: якоже бо Живота Матерь к животу престаи во утробу Вселивыйся приснодевственную.

Икос

Огради моя помышления, Христе мой, ибо Стену мира воспети дерзаю, Чистую Матерь Твою, на столпе глагол укрепи мя и в тяжких мыслях заступи мя, Ты бо взывающим и просящим верою моления исполняеши. Ты мне убо даруй язык приносен и помысл непостыден: всякое бо даяние сияния от Тебе низпосылается, Светоподателю, во утробу вселивыйся приснодевственную.

Песнь 7

Ирмос: *Не послужиша твари Богомудрии, паче Создавшаго, но, огненное прещение мужески поправше, радовахуся, поюще: препетый отцев Господь и Бог, благословен еси.*

Юноши и девы, Девыя же и Богоматере память чтуще, старцы, и монаси, царие и судии, пойте: отец наших Господи и Боже, благословен еси.

Да вострубят трубою духовною горы Небесныя, да радуются холми, и да играют Божественнии апостоли: Царица к Сыну представляется, с Ним царствующи.

Всесвященное преставление Божественныя Твоея и
Нетленныя Матере премирныя Вышних сил совокупи чины,
веселитися с сущими на земли, Тебе поющими: Боже,
благословен еси.

Песнь 8

Ирмос: *Отроки благочестивыя в пещи Рождество
Богородичо спасло есть, тогда убо образуемое, ныне же
действуемое, вселенную всю воздвизает пети Тебе: Господа
пойте, дела, и превозносите Его во вся веки.*

Память Твою, Чистая Дево, Начала же, и Власти, и Силы,
Ангели, Архангели, Престоли, Господства, Херувими славят и
страшнии Серафими; человеческий же род — поем и
превозносим во вся веки.

Иже странно вселивыйся, Богородице, в чистое чрево Твое,
воплощаемь, Сей, всесвященный дух Твой прием, у Себе
упокои, яко должник Сын. Темже Тя поем, Дево, и
превозносим во вся веки.

О, выше ума чудес Приснодевы же и Богоматере! Во гроб бо
вселишися, показа рай. Емуже предстояще днесь, радующеся,
поем: Господа пойте, дела, и превозносите Его во вся веки.

Песнь 9

Ирмос: *Всяк земнородный да възиграется, Духом
просвещаемь, да торжествует же Безплотных умов
естество, почитающее священное преставление
Богоматере, и да вопиет: радуйся, Всеблаженная
Богородице, Чистая Приснодево.*

Приидите в Сион, на Божественную и тучную Гору живаго
Бога, возрадуемся, Богородицу зряще: к зело бо лучшей и
Божественней сени, яко Матерь, Сию во Святая святых

Христос престаѡи.

Приидите, вернии, ко гробу приступим Божия Матере и обѡйдем, сердцы и устнами, очесы и лицем чисто прикасающеся и почерпающе исцелений независтныя дары от источника приснотекущаго.

Приими от нас песнь исходную, Мати живаго Бога, и светоносною Твоею и Божественною осени благодатию, воинству — победительная, христоролюбным людем — мир, оставление — поющим и душам спасение подающи.

Светилен

Апостоли, от конец совокупльшесѡ зде, в Гефсиманийстей веси погребите тело Мое, и Ты, Сыне и Боже Мой, приими дух Мой. (Трижды)

АКАФИСТ УСПЕНИЮ ПРЕСВЯТОЙ БОГОРОДИЦЫ

Кондак 1

Избрáнной от всех родóв Божией Матери и Царѣце, восходящей от земли к Небесѣ, благоговѣйная пѣния о пречестнѣм Твоѣм Успѣнии приносим рабѣ Твоѣ, Богородице. Ты же, ꙗко ѡмущая побѣду над смѣртью, от всѡх нас смертоносных бед свободѣ, да зовѣм Ти: Рáдуйся, Обрáдованная, во Успѣнии Твоѣм нас не оставляющая.

Икос 1

Ангел предстáтель послан бысть рещѣ Богородице ко премѣрным Еѡ возшѣствие и приитѣ предъявление к Ней Сыну Еѡ и Бóгу, свѣтло о Ней блистáяся и стоя, зовѣй таковáя: Рáдуйся, прерáдованная Мáти Царѣва; Рáдуйся, Небѣсная Царѣце, Мáти Бóга и Гóспода Небесѣ и земли. Рáдуйся, предпочтѣнная превеличеством пришѣствия к Тебѣ Сына Твоего и Бóга; Рáдуйся, возвеличенная извещѣнием Твоего к Сыну отшѣствия. Рáдуйся,

от всех родов Бóгом избранная; Рáдуйся, свято́е вмести́лище
Сло́ва Бóжия. Рáдуйся, прорóческаго прорече́ния исполне́ние;
Рáдуйся, Апóстолом пречестный вѣнче. Рáдуйся, святите́лем
украше́ние и священником добро́то; Рáдуйся, правите́лем удоб-
ре́ние и держа́во. Рáдуйся, Богому́дрых иноков возведе́ние к
Го́рнему Ца́рствию; Рáдуйся, отверза́ющая ра́йския двѣри хри-
стиа́нскому ро́ду, прѣсно Тя блажа́щему. Рáдуйся, Обра́дован-
ная, во Успѣнии Твоѣм нас не оставля́ющая.

Кондак 2

Ви́дяще Апóстолов лик, всесѣ́льным манове́нием от конѣц
земли́ на о́блацех предста́вших ко Пречестно́му Твоему́, Прене-
поро́чная, Успѣ́нию, священнонача́льницы: Дионѣ́сий — не-
бе́сный тайнник, Иерофе́й дивный и Тимофе́й с Боголе́пною
че́стию священства поя́ху Бóгу: Аллилу́иа.

Икос 2

Разу́мная вся тварь, старѣ́йшая чинонача́лия а́нгельская при-
идо́ша со своим Царе́м, Иже во Свое́ живонача́льнейшия ру́це
ду́шу Ма́тере Свое́я при́ят; те́плый же ве́рою Петр со слеза́ми
мно́гая к Ней изрече́, зовѣ́й: Рáдуйся, ко премѣ́рным, Ма́ти
Творца́ ми́ру, восходя́щая; Рáдуйся, к пренебе́сным, прост-
ра́ннейшая небѣ́с, взѣмлю́щаяся. Рáдуйся, четвероча́стное сти-
хий освяти́вшая Твоѣ́м восхожде́нием; Рáдуйся, Небе́сных воз-
весели́вшая Твоѣ́м прехожде́нием. Рáдуйся, во Иерусали́м
Го́рний прекра́сный при́тая; Рáдуйся, в нерукотворѣ́нныя
хра́мы прера́достно вше́дшая. Рáдуйся, Херувѣ́мов и Сера-
фѣ́мов Цари́це; Рáдуйся, Арха́нгелов Влады́чице. Рáдуйся, при-
бе́жище ве́рных и избавле́ние; Рáдуйся, достоя́нию Твоему́
по́мощь и защи́щение. Рáдуйся, о всем ми́ре христиа́нством к
Бóгу Хода́таице; Рáдуйся, благ вся́ческих Всеблага́я Подате́ль-
нице. Рáдуйся, Обра́дованная, во Успѣнии Твоѣм нас не остав-
ля́ющая.

Кондак 3

Сйла Вышняго восхйти от Индіи Фому, за некое изволеніе Божіе не прилۇчшуся ему в пречестное успеніе Богоматере, и предпостави живопріемному Ея гробу, иже, Преставльшуюся приник видети, уразумѣ вознесенную на Небеса с телом и, вѣровав, о сем возопи: Аллилуиа.

Икос 3

Имѣя в себѣ помышленіе ученик, яко Божиим смотрѣніем бе ему не обрестися ко провожденію Богоматере с прочими вкупе, обрадован быв о безсмертном Ея Успеніи, сий вопіяше к Ней: Радуйся, воспріемлемая от земли дланьма Сына Твоего; Радуйся, ко превышним возшедшая наслаждатися славы Его. Радуйся, провождаемая от всех чиноначалій ангельских в Горняя; Радуйся, подъемлемая Херувимы в Небесная и Наднебесная. Радуйся, в Небесных вратѣх от старейших Сил велепно пѣсньми возносимая; Радуйся, от всех Небесных граждан окружаемая и блажимая. Радуйся, Небо земное, к Горнему селенію возвышенное; Радуйся, Престоле Господень, от земли вознесенный в Царствіе Небесное. Радуйся, предстательство наше и крепкое заступленіе; Радуйся, грѣшником Споручнице во спасеніе. Радуйся, Христианом Царице и по Бозе Надѣждо Небеснаго Царствія; Радуйся, Мати Живота и по Господе нам упованіе жизни вѣчныя. Радуйся, Обрадованная, во Успеніи Твоѣм нас не оставляющая.

Кондак 4

Бурю внутрь имѣя Аффоній помышлений неверных и зря Богоносными Апостолы Богоматере Пречестное Тѣло всечестне ко гробу несенное, ко опроверженію устремися; внезапно же, егда со ослепленіем очию рuce его отъяте ко одру прилеплѣне висясте, вѣрою Матерь Божию исповѣдаше, вопія Богу: Аллилуиа.

Икос 4

Слы́шавше тайнницы и самови́дцы Сло́ва Ангелов, пою́щих превы́шними пёсньми при погребёнии Богоприятнаго тѣла Божия Матере, и честь подати хотяще Богоугóдную, потщáшася согласнó пѣти, глаго́люще: Рáдуйся, благовѣстие приѣмшая о прешѣствии Твоём в Гóрнее Цáрствие; Рáдуйся, от благовѣстившаго Гаври́ила приѣмшая рáдостнаго рай в́равие. Рáдуйся, пречестно́е херувимское мно́жество просвети́вшая; Рáдуйся, пресла́вное серафимское естество́ возра́довавшая. Рáдуйся, от патриáрхов прообразовáнная; Рáдуйся, от проро́ков предвозвещѣнная. Рáдуйся, злúю дёрзость Аффо́ниеву скóро отмсти́вшая; Рáдуйся, исцелѣние томúжде пода́вшая. Рáдуйся, обрати́вшая в вѣру Аффо́ниевó невѣрие; Рáдуйся, вѣрное тогó приѣмшая исповѣдание. Рáдуйся, возводя́щая к Небеси́ любовь и вѣру к Тебѣ имúщих; Рáдуйся, спаса́ющая вѣрою и́мя Твоѣ призыва́ющих. Рáдуйся, Обра́дованная, во Успѣнии Твоём нас не оставля́ющая.

Кондак 5

Боготѣчныя звѣзды, Апóстоли святíи, в поднебѣсней разсѣянии рáди Евáнгелия, восхищѣни бы́ша на облацех, по широтѣ воздúшней, ко погребѣнию Матере Господни, Ю́же пѣньми и пёсньми провожда́юще, с Невещѣственными взыва́ху: Аллилу́иа.

Икос 5

Ви́девше Боговидцы своего́ Влады́ку, в ру́це Матере Своея́ дúшу приѣмша, и Гóспода Тогó разумѣвше, потщáшася священнослóвия пёсньми благослóвне воспѣти Ю: Рáдуйся, Цари́це, над всѣми Цáрствующаго носившая; Рáдуйся, и Самá рука́ма Егó Сынóвнима носима́я. Рáдуйся, ски́птре цáрский в Христóвой десни́це; Рáдуйся, в ру́це Нóя ветвь голуби́цы. Рáдуйся, жѣзле Аарóнов, прозябши́й нетлѣние; Рáдуйся, крíне неувядае-

мый, процвѣтшій безсмѣртіе. Рáдуйся, Богоотца́ Дави́да цевни́це Богодохновѣнная; Рáдуйся, прорóчества его́ возста́вшая сло́во, псалти́рю и гúсли прекра́сныя. Рáдуйся, одушевлѣнный святы́ни Господни кивóте; Рáдуйся, в поко́й Господень воскресшій наш животé. Рáдуйся, ски́ние, от Херувімов осеня́емая; Рáдуйся, Свята́я святы́х, от Серафімов глаго́лемая. Рáдуйся, Обра́дованная, во Успѣнии Твоём нас не оставля́ющая.

Кондак 6

Проповѣдницы Богоно́снии Апóстоли, по отшѣствии ко премірным Бóжия Мáтере во óбщем седѣнии обы́чныя трапéзы бѣ́вшие и предложѣние ча́сти хлѣба во Имя Господне возно́сѣще, внеза́пу свѣ́ше Богородицу Цари́цу, пришѣдшую со светоно́сными Ангелы, зря́ху и, мир тем от Сы́на и Бóга пода́вшую слы́шавше, возгласи́ша о сем: Аллилу́иа.

Икос 6

Возсия́ нам Со́лнце пра́вды, Христóс Бог от Твои́х пречі́стых ложесн, во́лею и благоразúмием проповѣдания чрез Апóстолы мир просвети́ и Тя, Богомáтерь, от рóда и в род просла́ви. Тѣмже и мы вси ублажа́ем Тя, вопи́юще Ти: Рáдуйся, Присноблаже́нная от всех родóв во вѣки; Рáдуйся, благоутрóбная и Мі́лостивая на челове́ки. Рáдуйся, учени́ческому ли́ку обеща́ние испо́лнившая; Рáдуйся, присещѣнием Твои́м от Сы́на Твоего́ и Бóга мир томú пода́вшая. Рáдуйся, всежелáтельное святы́х сла́дкое зрѣние; Рáдуйся, преподóбных матерей и дев святы́х всевеселя́щее ра́дование. Рáдуйся, преходя́щая ра́йское селѣние пра́ведных; Рáдуйся, посеща́ющая всех во сла́ве небéсней сýщих. Рáдуйся, нача́ло челове́ческаго спасѣния; Рáдуйся, исполнѣние всех благі́х желáния. Рáдуйся, по Бóзе, Царé царствующих, Богороди́це Цари́це; Рáдуйся, по Гóсподе господствующих, Влады́це нашем, Госпоже́ и Влады́чице. Рáдуйся, Обра́дованная, во Успѣнии Твоём нас не оставля́ющая.

Кондак 7

Хотящих всех с вѣрою входить в храм Твой святыи, Богородице, присно спасаеши и славящих Тя от всяких напастей и бед свободяеши; темже и благоверным людем, присноблажающим Тя, победы на сопротивныя даруй и вся ко спасению прошения нам подавай, о сем молящимся Тебе и поющим Богу: Аллилуиа.

Икос 7

Новую показати тварь, явлься нам, всех Творец Господь Тобою, Богородице. Ты же сродное промысление о нас к Немю имущи, честне почитающих пречестное Твое Успение, прими сицевая Тебе вопиющих: Радуйся, Мати Богу, избранная от земных; Радуйся, превышшая земных и Небесных. Радуйся, Херувимов и Серафимов горе превозшедшая; Радуйся, лик ученический облаком ко погребению Ти доле совокупльшая. Радуйся, Фому по погребении Твоем силою Божиею предпоставившая изряднее; Радуйся, чрез него уверившая Твое на Небо с плотию преселение. Радуйся, красотою всех добродетелей украшенная; Радуйся, краснейшему паче сынов человеческих Сынови Своему сопричтенная. Радуйся, яко финикс, плотию воскресшею процветшая; Радуйся, яко кедр в Ливане небесном, умножившаяся. Радуйся, древо живота, насажденное посреде рая превышняго; Радуйся, ковчеже мысленный возвышенный в Горняя от потопа смертнаго. Радуйся, Обрадованная, во Успении Твоем нас не оставляющая.

Кондак 8

Странно в превышних ведуще Тя, Избранная, яко солнце, Владычице, внутри пренебесных немыслимых красот и неизреченных доброт, умильно к Сыну и Богу, дланьма Его держиму, возшедшую и прерадостно преклоньшуюся живоначальней Его деснице, о сем непрестанно вопиём: Аллилуиа.

Икос 8

Вся бѣвши горѣ, к Небѣсным взята и, земных не оставляючи, Богомѣти, рукама Сынѡвнима носѣма, в незаходѣмая внѣде, во ѡный град всесветѣйшій и прекраснѣйшій, Иерусалим вышнѣй, Херувѣмы обстоѣма со всеми Небѣсными сѣлами, идѣже слышит поющих сѣя: Радуйся, Еяже пресвятѣя душа в вышнем все-свѣтлом Сиѡне вселяется; Радуйся, Еяже и нетлѣнное тѣло таможде с душею купно прославляется. Радуйся, вшедшая в престѡльный град Самаго Вседержителя; Радуйся, вознесшая в прекраснѣйшій рай Вышняго Насадителя. Радуйся, пренесенная во град, основанный от камней всесветѣйших; Радуйся, введенная во оградѹ, обстоѣмую вои сил превышних. Радуйся, превышше Небес во благолѣпие Божіе взятая; Радуйся, паче всех невещественных умѡв почтенная. Радуйся, приносящая к Сыну Своему и Богу молѣние верных; Радуйся, и Самѣ непрестанно у Престѡла Сына Твоего и Бога молящаяся о всех. Радуйся, Предстательнице к Богу, мир спасающая; Радуйся, Застѹпнице, рѡду христіанскому от Бога дарованная. Радуйся, Обрадованная, во Успѣнии Твоем нас не оставляющая.

Кондак 9

Всякое естество ангельское превозносит Тя, Богородице, челоуѣчестии же рѡди вси Матерь Тя Божію славим и почитаем пречестное Твое Успѣние, Царѣце: Тебѣ бо ради земнии Небѣсным совокупляются, согласно поюще Богу: Аллилуѣа.

Икос 9

Ветѣйства Боговещанных прорѡческих речѣний ныне зрим о Тебѣ сбывшаяся, Богородице, яко воистину Бога плѡтию родила еси нам. Тѣмже таинству словесѣ Божіа верующе, вопиѣм: Радуйся, закона и прорѡков главѣзно совершенная; Радуйся, звездѡ Иаковля, Валаамом пророкованная. Радуйся, одрѣ Царя Великаго, вещанный Соломоном; Радуйся, руно, орошенное

Иисусом, образованное Гедеоном. Радуйся, Неопалимая Купино́, законоположником предзримая; Радуйся, горó святая, мужем желания усмотренная. Радуйся, лэствице небесная, Иаковом предвидимая; Радуйся, двэре непроходимая, Иезекии́лем предзримая. Радуйся, со́лнце селения Христо́ва, псалмопéвцем предъявленное; Радуйся, та́инство, многообразне проро́ки прона́реченное. Радуйся, проро́ческих глаго́л всех, предреченных о Тебе́, ко́нec принéсшая; Радуйся, Вы́шняго смотре́ния вся за спасе́ние ми́ра соверши́вшая. Радуйся, Обра́дованная, во Успéнии Твоём нас не оставляющая.

Кондак 10

Спасти́ хотя́ мир, Иже всех Господь от земна́го Тя ро́да избра́ в Ма́терь Себе́ и, нас ра́ди быв челове́к, взы́де, отню́ду же снй́де, к Небеси́ от земли́, и Тебе́ с Собо́ю возведё ко пребы́ванию во сла́ве вéчней и соца́рствованию с Собо́ю, ко́нца не иму́щему, Те́мже, я́ко Бог, слы́шит от всех: Аллилу́иа.

Икос 10

Стена́ еси́ ве́рным, Богоро́дице Де́во, и заступле́ние всем, к Тебе́ прибега́ющим, и́бо Небесе́ и земли́ Творе́ц, от Тебе́ плóтию проше́д, Пречи́стая, ду́хом и те́лом в Небесная Тя пре́сели́, ко ближай́шему предста́тельству о всех, ихже пригла́шати научи́: Радуйся, гра́де Царя́ Вели́каго верху́ горы́ Небесны́я; Радуйся, стено́ и покрóве, не крýющийся от на́шего притека́ния. Радуйся, ве́рным на враги́ посóбствующая; Радуйся, нашéствия ага́рянская побежда́ющая. Радуйся, ве́ры благоче́стивы́я недви́жимое сохране́ние; Радуйся, ерети́чествующих полко́в разоре́ние. Радуйся, ра́дость и умире́ние ми́ру су́щая; Радуйся, всегуби́тельного а́да попра́вшая. Радуйся, во́инствующих на плоть целому́дрием изря́дное венча́ние; Радуйся, му́ченических по́двигов всечестно́е прославлéние. Радуйся, преподо́бных трудо́м Ходатаи́це блаже́ннаго упоко́ения; Радуйся, ино́ком благоскорбя́щим Подате́льнице вéчнаго ра́дования. Радуй-

ся, Обрадованная, во Успении Твоем нас не оставляющая.

Кондак 11

Пение всякое Богодухновенных песней не довлѣет от нас ко похвалѣ всечестнаго Успения Твоего, Всехвальная Владычице, Царице Богородице, но усердно Тебѣ приносим, яко Матери Царя всех, смиренное молѣние наше, с Небесными чинми поюще Единому достойно прославляющему Тя Богу: Аллилуиа.

Икос 11

Светопріемная свеща истиннаго Свѣта сущим нам на земли явльшися, души просвещаети и чтущих Твое всечестное представлѣние к разуму Божественному наставляеши, да поем Ти сицевая: Радуйся, свеще неугасимая огня невестественнаго; Радуйся, заре незаходямая Свѣта не вечерняго. Радуйся, луно, от Солнца правды облистываемая; Радуйся, свѣтлосте, во тмѣ светящая. Радуйся, свѣтільниче, на свѣщнице превышнем поставленный; Радуйся, источниче жизни, из гроба во свет изведенный. Радуйся, Мати Свѣта умнаго, благочестивых души просвещающаго; Радуйся, Мати всех Бога, озлобленных души утешающаго. Радуйся, уповающим на Тя живота конец нестыдный дарующая; Радуйся, достояние Божиим и Своим рабѣм на Судѣ Сына Твоего одесную Его устрояющая. Радуйся, Преблаженная, яко Тобою блажени есмы и мы, иже Помощницу Тя имамы; Радуйся, Преблагословенная в род и род, яко Господь с Тобою, и Тобою с нами. Радуйся, Обрадованная, во Успении Твоем нас не оставляющая.

Кондак 12

Благодать высокопрестольныя славы, на небесѣх дарованную Богоматери, почтенной седѣнием одесную Сына Ея и Бога видяще горнии умы, подъяша Ю Престоли и Силы, окружиша Начала и Власти, припадѣша страшнии Херувими, Серафими и

Господства, со Архангелы и Ангелы вопиюще: Аллилуиа.

Икос 12

Поюще всечестное Твое Успение, восхваляем вси ко пренебесным возшествие Твое, Царице Богомати. Ты же освяти, прослави и спаси всех, любовью поющих Тебе: Радуйся, очистившая землю пречистыми ног Твоих стопами; Радуйся, освятившая воздух восхождением Твоим к Небеси. Радуйся, на Небесный круг возступившая; Радуйся, вся доброты неизреченная зрящая. Радуйся, во славе приседящая престолу Сына Твоего и Бога; Радуйся, с Сыном и Богом вечно царствующая. Радуйся, красотой в деснице Господней, украшающая блажащих Тя всех Небесных; Радуйся, обрадованная надеянием на Тя всех земных. Радуйся, облеченная в солнце, сияющая благодатью и славою всей вселенной; Радуйся, обещававшая сохранить и спасти призывающих Тя всех в поднебесней. Радуйся, от христианских родов Мати Божия почитаемая и Богородица именуемая; Радуйся, от восток солнца до запад преславно и православно от всех благочестивых славимая. Радуйся, Обрадованная, во Успении Твоем нас не оставляющая.

Кондак 13

О Всепетая Мати Безсмертного Царя Небес и земли, Христа Бога нашего, живущая и по смерти, нынешняя приношения о всечестном Твоем Успении от нас приемши, в жизни сей и в смертном успении нашем от всякия напасти, бед и муки избави и Небесного Царствия нас, Царице, сподоби, о Тебе вопиющих: Аллилуиа.

(Этот кондак читается трижды, затем икос 1 и кондак 1)

Молитва на Успение Пресвятой Богородицы

О Пресвятая Богородице Дево, Владычице, вышшая Ангел и Архангел и всея твари Честнейшая, ангельское великое удив-

лѣние, пророческая высокая проповедь, апостольская преславная похвало, святителей изрядное украшение, мучеников крепкое утверждение, иноков спасительное наставление, постников неизнемогающее воздержание, девствующих чистото и славо, матерей тихое веселие, младенцев мудросте и наказаніе, вдовиц и сирых Кормительнице, нагих одеяние, болящих здравіе, пленников избавление, по морю плавающих тишино, обуреваемых небурное пристанище, блуждающих нетрудная Наставнице, путешествующих легкое прохождение, труждающихся благое покоеще, в бедах сущих скорая Заступнице, обидимых Покрове и прибежище, ненадеющихся надеяние, требующих Помощнице, печальных присное утешение, ненавидимых любовное смирение, грешников спасение и к Богу присвоение, правверных всех твердое ограждение, непобедимое поможение и заступление! Тобою нам, Владычице, Невидимый видим бысть, и Тебе мольбу приносим, Госпоже, грешнии раби Твои: О Премилостивая и Пречудная Света умнаго Царице, рождающая Царя Христа, Бога нашего, Живодавца всех, от небесных слави́мая и от земных хвали́мая, ангельский у́ме, светозарная звездó, святых Пресвятейшая, Владычице всех тварей, Боголе́пная Деві́це, Несквѣрная Невѣсто, палáто Духа Пресвятаго, о́гненный Престо́ле Невидимаго Царя, небесный киво́те, носило Сло́ва Бо́жия, огнеобра́зная колесни́це, покоеще Жива́го Бо́га, неизречѣнное составление плóти Христóвы, гнездó Орла́ Небеснаго, Гóрлице Богогласная, Голуби́це крóткая, тихая и незлобивая, Мáти чадолюбивая, милостей бѣздно, развергающая тучу гнева Бо́жия, неизмері́мая глубино́, неизречѣнная та́йно, несвѣдомое чúdo, нерукотворѣнная Цѣркве Еди́наго Царя́ всех век, благоухáнное кади́ло, честна́я багряни́це, Боготкáнная порфи́ро, душе́вный раю́, живонóснаго са́да óтрасле, цвѣте прекрасный, процвѣтши́й нам небесное весѣ́лие, грóзде спасѣ́ния нашего, ча́ше Царя́ Небеснаго, в нейже растворі́ся от Духа Свята́го вино́ неисчерпа́емая благодáти, Ходáтаице за́кона, зачáло и́стинныя вѣры Христóвы непоколе-

бѣимый столпе, мечу ярости Божия на богопротивных, бесов
устрашение, во бранех побеждение, христиан всех неложная
Хранительнице и мира всего известное спасение! О Всемилос-
тивная Госпоже, Дево Владычице, Богородице, услыши нас, мо-
лящихся Тебе, и яви милость Твою на людех Твоих, моли Сына
Своего избавитися нам от всякаго зла и сохрани обитель нашу
и всяку обитель, и град, и страну верных, и люди, благочестно
прибегающие и призывающие имя Твое святое, от всякия на-
пасти, губительства, глада, труса, потопа, огня, меча, на-
шествия иноплемеников и междоусобных браней, от всякия бо-
лезни и всякаго обстояния, да ни ранами, ни прещением, ни
мором, ни всяким праведным гневом Божиим умалются рабы
Твои. Но соблюдай и спасай милостию Своею, Госпоже, за ны
молящихся, и полезное благорастворение воздуха во времени
плоднаго приношения нам даруй. Облегчи, возстави и по-
милуй, Премилостивая Владычице, Богородице препетая, во
всякой беде и нужде сущия. Помяни рабы Твоя и не презри
слез и воздыхания нашего, и обнови нас благостию Своей мило-
сти, да со благодарением утешаемся, обрешем Тя Помощницу.
Умилосердися, Госпоже Пречистая, на немощных люди Твоя,
Надежда наша. Разсѣянных собери, заблудших на путь правый
настави, отпавших от благочестивыя отеческия веры паки воз-
врати, старость поддержи, юныя вразуми, младенцы воспитай
и прослави славящих Тя, изряднее же — Церковь Сына Твоего
соблуди и сохрани в долготу дний. О Милостивая и Премилос-
тивная Царице Небес и земли, Богородице Приснодево! Хо-
датайством Твоим помилуй страну нашу и войнство ея и вся
православныя христиане, сохраняющие их под кровом милости
Твоей, ризою Твоею честною защити и моли из Тебе воплоща-
гося без семени Христа, Бога нашего, да препояшет ны свыше
силою на вся видимыя и невидимыя враги наша. Спаси же и по-
милуй, Госпоже, Великаго Господина и Отца нашего (имя), Свя-
тейшего Патриарха Московского и всея Руси, преосвященных
митрополиты, архиепископы и епископы православныя, иереи

же и диа́коны и весь при́чет церко́вный, и весь мона́шеский чин, и вся правове́рныя лю́ди, поклоня́ющиеся и моля́щиеся пред честною́ Твоею́ ико́ною. При́зри на всех нас призре́нием ми́лостивнаго Твоего́ заступле́ния, воздвигни нас из глубины́ грехо́вныя и просвети́ о́чи серде́чныя ко зрѣнию спасѣ́ния, ми́лостива нам бу́ди zde и на Стра́шнем Судѣ Сы́на Твоего́ о нас умоли́, предста́вляшися во благоче́стии от жити́я сего́ рабы́ Твоя́ в вѣ́чней жи́зни со Ангелы и Арха́нгелы и со все́ми святы́ми причти́, да одесну́ю Сы́на Твоего́ Бо́га предста́нут, и моли́твою Твоею́ сподо́би вся правосла́вныя христиа́ны со Хри́стом жи́ти и ра́дости а́нгельския в Небе́сных селѣ́ниях наслажда́тися. Ты бо еси́, Госпоже́, сла́ва Небе́сных и упова́ние земных, Ты на́ша Наде́жда и Засту́пница всех притека́ющих к Тебе́ и Твоея́ святы́я по́мощи прося́щих. Ты Моле́бница на́ша те́плая к Сы́ну Твоему́ и Бо́гу на́шему. Твоя́ Ма́терняя моли́тва мно́го мо́жет на умоле́ние Влады́ки, и Твои́м предста́тельством ко Престо́лу благода́ти Пресвяты́х и Животворя́щих Его́ Та́ин присту́пати дерза́ем, а́ще и недостой́нии. Те́мже всечестны́й о́браз Твой и руко́ю Твоею́ держима́го Вседержи́теля ви́дяще на ико́не, раду́емся, грѣ́шнии, со умилѣ́нием припада́юще, и любóвию сей целу́ем, ча́юще, Госпоже́, Твои́ми святы́ми Богопри́ятными моли́твами дойти́ Небе́сныя безконѣ́чныя жи́зни и непосты́дно ста́ти в день су́дный одесну́ю Сы́на Твоего́ и Бо́га на́шего, сла́вяще Его́ кúпно со Безнача́льным Отце́м и Пресвятым, Бла́гим, Животворя́щим и Единосу́щным Ду́хом, во ве́ки веко́в. Ами́нь.

{{_LINK1_}}